

Ankara Üniversitesi
İlâhiyat Fakültesi Yayınlarından

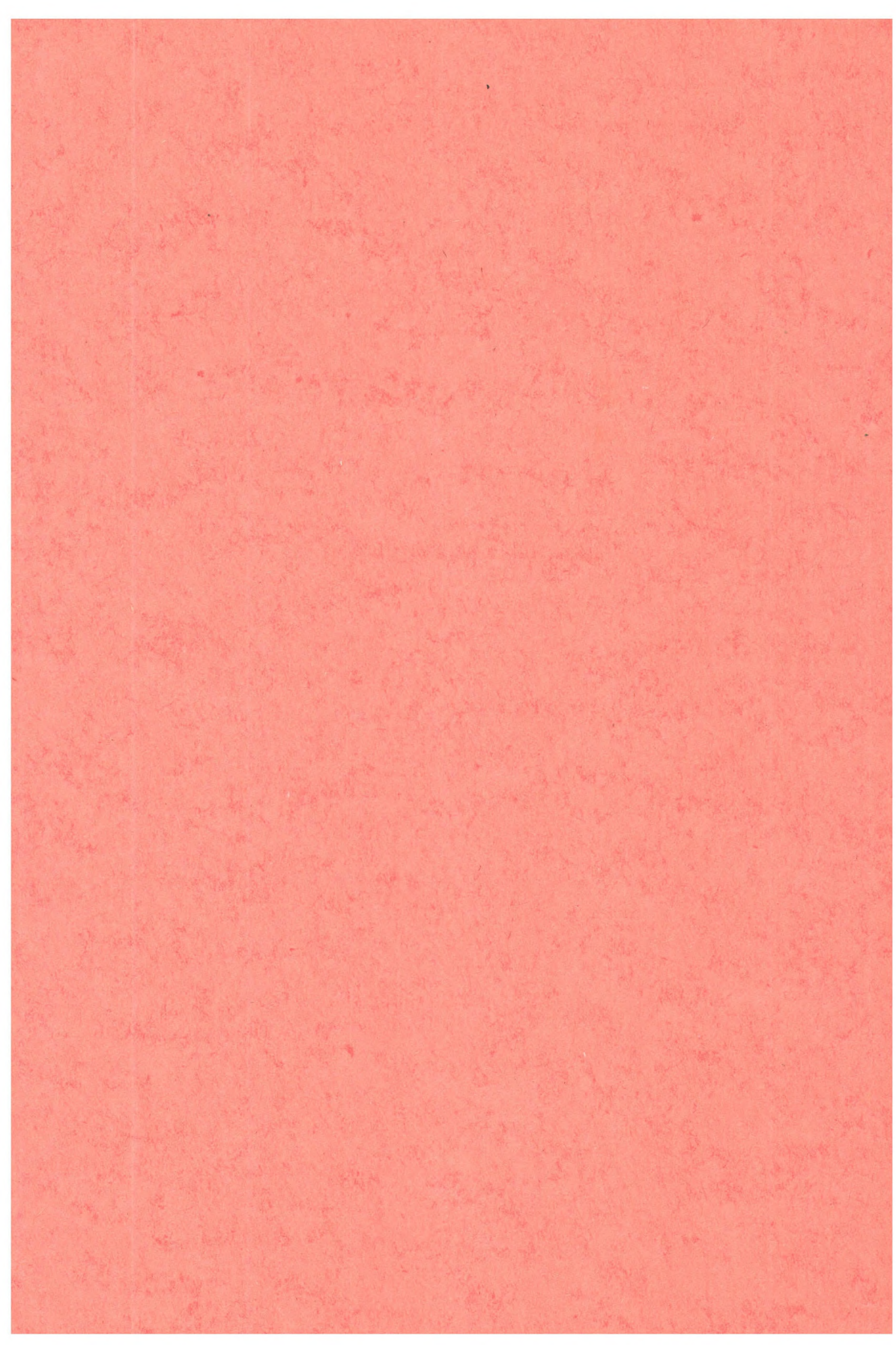
LX

İSLÂM DİNİNDEN AYRILAN CEREYANLAR:

NURCULUK

Yazan
Dr. Neda ARMANER

ANKARA 1964 — MİLLÎ EĞİTİM BASIMEVİ

İSLÂM DİNİNDEN AYRILAN CEREBANLAR:

NURCULUK

Yazan:

Dr. Neda ARMANER

ANKARA 1964 — MİLLÎ EĞİTİM BASİMEVİ

İSLÂM DİNİNDEN AYRILAN CEREYANLAR: NURCULUK (1)

Dinleri bütünüyle kavradığımız zaman, bir “Hayır ve ahlâk” olarak bulmaktayız. Özellikle İslâm dini böyle bir vasıf ve karakteri bünyesinde fazlasıyla aksettirmektedir.

İslâm dininin akide ve prensipleri açık, iman ve ibadet esasları Kur'an-ı Kerim ile belirtilmiş olması itibariyle, bu sistemden ayrılan, daha doğrusu sapmış olan her mezhebî cereyan veya fikir, gayet bariz ve kolay bir şekilde delilleriyle ortaya çıkarılabilmektedir. Biz burada nurculuğu ele alacağız.

Genel olarak nur risalleleri, 1873 yılında Bitlis'de Nurs köyünde doğan, 1960 Mart ayında Urfa'da ölen Said isimli bir kişi tarafından derlenmiş olarak gösterilmektedir. Köyüne nisbetle Nursî lâkabını almışken, sonradan Kur'anda geçen nur kelimelerinin evvelâ tarikatına ve oradan da kendine geçtiği yollu acaip bir tevilde bulunup bu soyadı ile kişiliğine ululuk vermek istemiştir.

Risaleler yüz otuz küsür tutan bir yazı serisidir. Elimizdeki dökümana göre, risalelerin basıldığı yer ve zaman çok kere kayıtlı değildir. Ancak bu risalelerin ticaretini yapanlar çeşitli baskılar çıkarmaktadırlar. Bazı kere mevcut iki üç kitaptan derlenen parçalarla yapılan bir telif yeniden piyasaya sürülmektedir. Bu bakımdan miktar zamanla çoğaltılmaktadır. Risalelerde üslûp özelliği şöyle özetlenebilir: Terkipli, daha doğrusu özentili bozuk bir avam Osmanlıcasıdır. Cümleler çok kere gramer hataları ile dolu ve anlaşılmaz haldedir. Bu husus yani anlaşılmaz oluşu bir keramet veya marifetmiş gibi itiraf edilmektedir. Meselâ *Nur Meyveleri* adlı risalede: “*Elcevap: Bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan; bu zamanın mühim, hakikatlı bir âlimi olabilir. Eğer anlamasa da, madem Risale-i Nur Şakirtlerinin bir şahs-ı mânevi'si var, şüphesiz o şahs-ı mânevi, bu zamanın bir âlimidir.*” (Ankara 1959, s. 66-67).

Risaleler anlaşılın veya anlaşılmasın sadece onları okumanın ilim

(1) Bu metnin özeti bir konferans konusu olarak, Dr. Asistan Neda Armaner tarafından Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde 21 Mayıs 1964 günü verilmiştir.

yolu olduğu hususundaki iddia ve mübalâğa daha da ileri götürülür: “Baskil nur talebeleri adına manevî evlâtlarımızdan Mehmet, Lütfü, Hafız Ali ve Hüseyin” imzalarını taşıyan ve “çok aziz, çok şefkatli üstadımız Efendimiz Hazretleri” başlıklı mektupta “Artık senelerce ilim tahsili için koşup yorulmağa ve vilâyet yollarında 40 sene seyahat etmeğe ihtiyaç kalmadı. Aziz arkadaşımız gözünü aç bu nurlara bak, oku, aradığın ilim zevkini bir sene, belki çok daha yakın zamanda risale-i nurda bulacaksın, evet aziz üstadımız (bir sene bu risaleleri ve bu dersleri kabul ederek okuyan, bu zamanın mühim hakikatli bir alimi olabilir) müjdesini ve tesellisini beşere vermek ancak size nasip olmuştur...” Diğer bir misalde şöyledir: (Sikke-i Tasdiki Gaybî, Mukaddime, s. 2 “Eski Medreselerde beş on seneye mukabil İnşallah nur medreseleri beş on haftada aynı neticeyi temin edecek” şeklindeki sihirbaz ağzına yaraşır ibareler ancak ilmin, bilginin feyzinden nasibi olmıyan, hele müslüman âlimlerin hayatından, ilimler tarihinin önemli yerinden ve ilme hizmetlerinden habersiz olanların yürüttükleri mantıktır denebilir. Bunun içindir ki risaleler Nursi’yi göklere çıkarmakta ve ayarsız ibareleri arka arkaya sıralamaktadır: *Asrı saadettekiler hariç İslâm âlemi böyle büyük bir âlim yetiştirmemiştir.*” (Risale-i Nur hakkında Ankara Üniversitesinde verilen konferans. s. 9).

Eflâtun ve İbni Sina’nın kültür tarihindeki önemli yerinden haberleri olmadığı için, Sait Nursinin ilimde Eflâtun ile Sina’yı geçtiği iddia ediliyor. Diğer taraftan da risalelerin ilhamla yazıldığı yolundaki ifadelerine halel gelmesin diye olacak, yarı ümmî olduğu hemen ileri sürülüyor (*Barla hayatı*, s. 35). Bu kabil tezatlarla pek çok rastlanacaktır.

İlim konularında da risaleler alabildiğine ilimden uzaklaşır ve zihinleri şaşırtır şekilde temsiller uydurur. Yirminci yüzyılın en uygun öğretileri olarak ilân edilen bu risalelerdeki bilgileri, kısaca bir fikir edinmek için görelim:

Nurculara göre elektrik kontağı, meteor hadiselerinin fenni ve fizik ilmine uygun açıklaması, dine aykırıdır; dinsizliğin ifadesidir: “Bu ve buna benzer olaylar, tamamiyle ilâhi kudretin varlığının delilidir ve onun nişanesidir. Bunların hepsinin izahı Kur’an’da mevcuttur ve fizik kanunlarına göre açıklama yapmak, Kur’an’ın kudretine, hikmetine aykırı düşmektedir” (Ramazaniye Risalesi s. 15). Bir başka misal ise: “Din kitapları asırlardır haber verdiği halde ilim adamlarının çözemedikleri bir gerçek vardır ki, o da, “7 kat arşdır”. 7 kat arşdan maksat, “Dünya, Merih, Erendiz, Sekendiz, Uranus, Nebtün, Piliton” gezegenleridir..

Erendiz, “Arşî Âzamdır.” Dördüncü kat sema olan Sekendiz, Cen-

nettir. Pilitonun uyduları olan, Sitreyi münteha, güneşin kürsi, arzi tilek ve çulpan ise cehennemdir.”

Bu açıklamalar sonunda, yazar, bâzı sonuçlara varmaktadır. Meselâ, “3000 sene sonra, Türkiye’de yazlar soğuk kışlar ise sıcak olacaktır” (Ahmet Yücenur, *Muciznur, Kayseri 1960 s. 220*).

Kur’an-ı Kerim’in insanlar için bir mev’ize olduğundan habersiz olan risaleler onu bir fizik ve mekânîk icatlar kitabı gibi gösterir, ve ilân eder, (*Ayet-ül Kübra s. 39-40*). “Şimendifer ve Tayyare gibi medeniyetin harikalarından çok şeyleri Kur’andan istihraç eden 20. sözün 2. makâmı ve Risale-i Nur’a ve elektirige işaret eden âyetlerin işaretini bildiren (*İşarât-ı Kur’aniye*) namındaki (1. Şua) ve hurufu Kur’aniye ne kadar muntazam, esrarlı ve mânalı olduğunu gösteren (*Rumuzat-ı Semaniye*) namındaki âyeti beş vechle ihbar-ı gaybi cihetinde mucizeliğini ispat eden küçük bir risale gibi Risale-i Nur’un bir cüz’ü, Kur’an’ın bir hakikatı bir nuru izhar etmesi, Kur’an’ın misli olmadığına ve mucize ve harika olduğuna...”

Radyo için de bir ayrı tefsir vardır: (Nur aleminin bir anahtarı. s. 35), Şöyle ki: bir melâike var, kırkbin başı var, her başında kırkbin dil var, her bir dilde kırkbin tesbihat yapıyor. Altmış dört trilyon tesbihatı aynı anda söylüyor. Demek Kürre-i hava bu melâike gibidir. Yâni, bu melâikenin tesbihatı adedince her kelime-i tayyibe hava sahifesinde yazıyor. Kürre-i hava diyor ki, bu hadis benden veya bana nezarete memur melekten haber veriyor, külli bir şuurla yapılan bu iş yalnız tek bir zerrenin vazifesi ne bana yani kürre-i havaya ve ne de bütün esbaba vermesi hiçbir cihet imkânı yok. Demek her yerde hazır, nazır, ahadiyet cilvesiyle ve içinde ihatalı bir irade, muhit bir ilim bulunan kudreti ezeleyenin cilvesidir. Buna milyonlar şahidlerinden birisi radyodur”. Bu ifadeler bir başka yerde de yayınlanmıştır. (*Said-i Nursi, Risale-i Nur Gözü ile Radyo, İhlâs Dergisi, 10 Ocak 1964, No: 9, s. 3*).

Aksettirdiğimiz kısa parça, Risale-i Nur’un berbat Türkçesine ve konuları nasıl dar ve ilkel bir düşünce ile açıkladığına örnek teşkil etmektedir. Bu kısıntı bilgiler dine hizmet şöyle dursun, bir çok masum kimseleri din ve ilmin yüce ve doğru yolundan ayırmış olur.

*
**

Nur risaleleri, yegâne ilim kaynağı olduğu iddiasından başka, dindar olmayı da ancak nurculukta görüp islâm dininin geniş ve müsamahakâr mahiyetini kendi kısır görüşüyle inhisarında tutmak ister. Meselâ *Fihrist risalesi*’nde nurcu olmıyanları müslüman saymadığını dolambaçlı ifadelerle anlatıyor:

“Mühim bir Mecliste Ankara’da otuz sene evvel Ziya Gökalp gibi müthiş bir mülhit şakk-ı şefe ilzam oldu” (s. 2).

Asayî Musa risalesinde, kendisini dua ve zikirlerle verip de risale-i Nur’u yazıp dağıtmayı ihmal edenlere sitem vardır: “Bir kısım kardeşlerime hususi bir mektuptur” başlığını taşıyan parçada, “bir kısım nurlular üç aylarda bazı zikirleri, risale-i nurları okumaya ve yazıp dağıtmağa tercih etmişler. Yani zikir ve dua etmek risale-i nurları okumaktan daha sevaptır demek istemişler.” Onlara risale-i Nurları okumanın sevabı şöyle anlatılıyor.

“Bilginlerin kalemi şehitlerin kanıyla muvazene edilir. Ümmetin fesadı yanında sünnete uymak (Temessük etmek) yüz şehit sevabını kazanır... Bu iki hadisin mecmuu gösterir ki böyle zamanda hakâiki imaniyeye ve esrari şariat ve sünneti seniyyeye hizmet eden mübarek halis kalemlerden akan siyah nur veya âbî hayat hükmünde olan mürekkeplerin bir dirhemi şühedanın yüz dirhem kanı hükmünde yevmi mahşerde size faide verebilir. Öyle ise onu kazanmaya çalışınız. Eger dersiniz hadiste âlim tabiri var bir kısmınız yalnız kâtibiz elcevap bir sene bu risaleleri ve bu dersleri anlayarak ve kabul ederek okuyan bu zamanın mühim hakikatli bir âlimi olabilir. Eger anlamasa da madem risale-i nur şakirtlerinin bir şahsı mânevîsi var. Şüphesiz o şahsı mânevî bu zamanın bir âlimidir. Sizin kalemlerinizi ise o şahsı mânevînin parmaklarıdır. Kendi nokta-i nazarında liyakatsiz olduğum halde haydi hüsnü zanınıza binaen bu fakire bir üstadlık ve tabiiyet noktasından bir alim faziletini verdiğinizden bağlanmışsınız, ben ümmî ve kalemsiz olduğum için sizin kalemlerinizi benim kalemlerim sayılır. Hadiste gösterilen ecri alırsınız” (s. (226).

Nursî, dinimizin farzına da sünnetine de uymamakla bizzat kendi kendini yalanlar; zira cuma namazını kılmadığı sabittir. Üstelik, okuma yazma bildiği halde ümmiyin demektedir.

Müslümanlık akideleriyle hemhal olanların inanç, düşünce ve fikir hürriyetine karşı duyduğu saygıdan faydalanarak, faaliyetlerini maksatlı olarak yürüten bazı kişilerin yaymak istedikleri telkinlere uymayanlara tehditler savuracak kadar işi azıttıp vicdan ve fikirler üzerinde baskı yaptıkları da bilinen olaylar arasındadır. Halbuki müslümanlıkta kayıtsız, şartsız iman yerine, imanın tatmin edici temellere dayandırılması bahis konusudur. Şöyle ki, iman etmek ve ettirmekte zorlamak ve cebir yoktur. Düşünceler için hakla batılın ayrılığı bildirilir. “Dinde zorlama yoktur. Muhakkak ki doğru yol eğri yoldan ayrılmıştır.” (Bakara s. 2/256).

*
**

Nur risaleleri için yine aynı kaynak, Kur’anı Kerim’in yegâne tefsiri olduğunu ve müfessirine de ilham gelerek yazdırıldığını kaydeder.

Meselâ: “Bu asrı medeniyede Kur’an-ı Kerim’in hakiki tefsiri olan risale-i nur eserlerini ihda etti” (Nurun İlk Kapısı, s. 185) ve yine (İşarâtu’l-İcaz Tercümesi, eski harf teksir, s. 281) (ve yeni harf baskı, s. 197) de “Hülâsa... Risale-i Nur Kur’an’ın bu asırda en yüksek ve en kudsi bir tefsiridir. Hakikatleri semavidir, Kur’ani’dir, o halde Kur’an okundukça o da okunacaktır. Risale-i Nur mücevherât-ı Kur’aniye hakikatlerinin sezgisidir. Bu ulvî pazarda herkes istediği gibi ticaret yapar” deniliyor. Burada yapılan ticaret açıkça din bezirganlığı olup, risalelerin propagandası ve yüksek ücretle satılışı bakımından kendi hesabına iyi bir pazar kurduğu da bellidir. Aksi halde ise, Kur’an’ın tefsiri için ilmî şartların gerekliliğini inkâr ile kendisine kutsal sıfatların verilmesi demek olur ki bu dahi din yönünden katiiyen doğru olamaz.

Nur risaleleri kitap ve sünnetten sonra İslâmiyetin neşir ve izahında üçüncü kutsî bir kaynak olduğunu zanneder. Böylece (Tiryak-ı Me-yusiyet... s. 7) de bu fikiri telkine çalışır: “Risale-i Nur Kur’anın mealidir”, “Risale-i Nurun hizmeti oldukça dünyada iken cennete davet etseleler Kur’an-ı Kerim’e hizmet etmek gibi büyük bir şerefi terk edip böylele mukaddes bir vazifenin, böyle ulvî bir saadetin dünyada olduğunu anlayarak şimdi o hizmeti bırakıp gitmek istemiyecesiniz.” “Risale-i Nur gibi dünya ve ahiretinize rehberlik eden bir mucize-i Kur’aniyeye rabitanız sonsuz ve nihayetsiz olmalıdır. Öyle ise geliniz kardeşlerim sarılalım nurundan nur olmaya... Yüzlerimizi ve gözlerimizi Kur’an-ı Kerim’in İcaz-ı mânevîsi olan risale-i Nur kütüphanesine çevirelim.” (Risale-i Nur Nedir? ss. 6-7).

Bir yandan risaleler için yegâne tefsir olduğunda ısrar ederken, diğer yandan semavî bir kitap olduğunu da açıkca iddia ederek, (Amentü) içindeki dört semavi kitap kadrosunu beşe çıkarmaya çalışır: “Bu hüccetler ve tabiratın bu kelimat ve teşabihatın arş-ı Âzamdan indiği muhakkaktır...” (Zülfükârın Hatimesi, s. 5).

Bu tefsir veya semavi kitap olduğu faslını tutundurmak için de kendine türlü kerametler, mucizeler gösteren bir şahıs süsü verdirip Peygamberliğe özenirken öte yandan risaleleri bazı ölçüler içinde Kutsal Kitabımıza yaklaştırmak gibi gayretkeşlik gösterir. Şöyle ki: Bir çok metinlerde, (Üstad-ı Ekremimiz Efendimiz Hazretleri) gibi mübalağalı bir şekilde kendisine hitabettiren Nursî, “Bunları ben yazmıyorum, bana yazdırılıyor” diyecek kadar ileri gider (Nur Meyveleri, s. 68). Diğer bir risalede ise, “Bu günlerde bana ihtar edildi ki... (Asay-ı Musa, s. 226) Bu gibi sözlerle, risalelerdeki ifadelerin değiştirilemez tefsir olduğu idesini telkin etmek ister. Halbuki, değişmemek vasfı yalnız ve yalnız Kur’an-ı Kerim’e mahsustur. Zira Kur’an-ı Kerim Allah Kelâmı-

dır. Risaleler ise kul sözü hatta illetli bir kafadan çıktığı anlaşılan sözlerdir. Farzı mahal, ilhama dayansa bile değişir ve değiştirilebilir. Bununla beraber, Nursi hakkında ve risalelerin mahiyeti üzerinde misallerimizi çoğaltmak, bunların müslümanlıktan nasıl ayrıldıklarını göstermek bakımından faydalıdır. Meselâ (*Barla Hayatı*, s. 20) de Kur'an-ı Kerim gibi Nur risalelerinin de 23 senede tamamlandığı yazılıdır. Nursî, Peygamberlik taslayıp mesnetler icat etme gayretini alabildiğine ilerletir. İslâm akidesinde, inancında sadece Peygamberlere has olan mucizeler Said Nursi'de tümen tümen var gösterilir. Zelzele, Yangın, Kuraklık veya bereket gibi bir çok tabii olaylar, Nursî ve eserlerinin kerametine bağlanır. Zülfikâr adlı risalede, hayvanların bile risale-i Nurlara hayran kadıkları söylenir. (s. 4) de gûya Mevlâna kendi asrının müceddidi, Said-i Nursî'de bu asrın müceddidi olduğu için, Said-î Nursî İsparta'ya gelince, Risale-i Nur hakkında Allahın İnayeti sayesinde yaz mevsiminde evvelce hiç vakti olmadığı halde İsparta'da bol bol yağmur yağmış... Barlaya gelince öyle bereketli yağmurlar yağmış ki bunun bir misli ancak 93 senesinde vukubulmuş o tarih de Said Nursinin doğum tarihine denk geliyormuş.. Risale-i Nuru yazmak üzere hariçteki talebelerinin, yanına gelmeleri men edildiği zamanda kuraklık başlamış. "*Hatta çekirgeler ve arılar ve serçe kuşu gibi bir kısım hayvanat dahi senin bu sözün ve nurların okunurken pervâne gibi etrafında dolaşıp sana olan incizaplarını ve nurundan ve sözlerinden ferahnâk ve zevkiyâp olduklarını başlarını başlarımıza çarpmakla gûya bize anlatmak istemeleri ne kadar gariptir.ERCÜMLE SAV'DA İKİ ÇEKİRGE VE EMİRDAĞIN'DA İKİ GÜVERCİN VE İKİ KUŞ VE İNEBOLU'DA İKİ ACAİP KUŞ VE İSPARTA'DA VE SAV'DA BÜLBÜL VE HÜT-HÜT BU KERAMETİ GÖSTERDİLER*" (Zülfükârın Hakimesi, son kısım, s. 87). (Zülfükârın 2 inci makamı, s. 100) de ise: "Evet bizde tasdik ederiz ki sinekler üstadımızın yüzüne de konmazdı", tasdikini yapan talebeleri dahi, kerametten yana kendilerine de pay çıkarır. Ve bu sefer üstat tasdik eder. (Zühretü-n-Nur s. 56) da Allah'ın kendisine vefâkâr bir köylü Mustafa adında birini yolladığını kayıttan sonra "*Risale-i nurun birinci şekirdi Mustafa'nın istikbale liyakatına dair üstadımın hükmünü tasdik eder bir hadise: Kurban arefesinden bir gün evvel üstadım gezmeye gidecekti. At getirmek üzere beni gönderdiği zaman üstadıma dedim, (Sen aşağı inme ben kapıyı arkasından örtüp odunluktan çıkacağım) üstadım (hayır dedi) sen kapıdan çık diyerek aşağı indi. Ben kapıdan çıktıktan sonra kapıyı arkasından sürgüledi. Ben gittim kendisi de yukarıya çıktı sonra yatmış... bir müddet sonra Mustafa Hacı Osmanla beraber gelmişler, Üstadım hiç kimseyi kabul etmiyordu. Ve etmiyecekti. Hususen o vakit iki adamı beraber hiç yanına almaz geri çevirirdi. Halbuki bu ma-*

kamda bahsedilen kardeşimiz Mustafa Hacı Osman'la gelince, kapı lisanı haliyle ona demiş ki (Üstadın seni kabul etmeyecek fakat ben sana açılacağım) diyerek arkasından sürgülenmiş kapı kendi kendine Mustafa'ya açılmış. Demek Üstadımın hakkında (Mustafa İstikbale lâyıktır diye söylediğini istikbâl gösterdiği gibi kapı da buna şahit olmuştur. (Hüsrev) "Evet Hüsrevin yazdığı doğrudur. Tasdik ediyorum." Said-i Nursi

"Mustensihin noksan bıraktığı bir sayfayı Tahsine dedim yaz. O da yazmaya başladı. Simsiyah mürekkepten ve temiz kalemle birden yazdığımız ikinci cilt fihristinin makbuliyetine hüccet olarak siyah mürekkep güzel bir kırmızı suretini aldı. Ta yarım sahife kadar biz bu garip hadiseye taaccüp ederken o mürekkep simsiyaha döndü. Sahifenin öteki yarısı aynı kalem yani hokka tam siyah yazıldı...

"Şamlı Hafız ve Mes'ud Süleyman'ın müşahedesiyle aynı hadiseyi başka şekilde gördük. Şöyleki: Ben sevmediğim için siyah bir mürekkebi kısmen döktüm. Birden mütebakisi çok beğendiğim güzel bir kırmızıya tahavvül etti. Risale-i Nur kâtiplerini zevklendirdi. Silsile-i kerametinin bir ucunu ve tereşühunu gösterdi." (Sikke-i Tasdiki Gaybî. s. 25).

"Bizim katiyen şek ve şüphemiz kalmadı ki bu hizmetimizin neticesi olan risale-i nurun serbestiyetini değil yalnız biz ve bu Anadolu ve âlim-i İslâm alkışlıyor, takdir ediyor; de ki kâinat memnun olup cevvi sema, fezayı âlem alkışlıyor ki üç dört ayda yağmura şiddetli ihtiyaç varken gelmedi. Ankara teslim kararına tevafuk eden leyle-i Regaipteki emsalsiz ve gürültülü rahmetin gelmesi ve Denizli'de mahkemenin bilfiil teslimine karar vermesi yine leyle-i Miraç'da aynen risale-i Nurun rahmet olduğuna işaretten leyle-i Regaibe'e tevafuk ederek Melek-i Rad'ın alkışlamasıyla ve rahmetin Emirdağında gelmesi ve teslim kararına tevafuk etmesi ve bir sonra Denizli'de vekillerimizin eliyle olmaması hengamlarında yine aynen Leyle-i miraç ve leyle-i Regaibe tavafuk ederek aynen onlar gibi bir cuma gecesinde kesretle rahmet ve yağmurun bu memlekete gelmesi o tevafuklarıyla kati kanaat verir ki Risale-i nurun müsaderesine ve hakkına zelzelelerin tevafuku küreyi arzca bir itiraz olduğu gibi bu Emirdağı memleketinde dört ay zarfında yalnız üç cuma gecesinde ki biri leyle-i Regaip biri leyle-i Miraç biri de şabanı muazzamanın beşinci cuma gecesinde rahmetin kesretle gelmesi ve Risale-i Nurun da serbestiyetinin üç devresine tamı tamına tevafuk etmesi, küreyi havaiyyenin bir tebriki bir müjdesidir... en latifemare de şudur ki dün birden bir serçe kuşu pençereye geldi pençereye vurdu... Kuddus zikrini yapan bir kuşu odamda gördüm. Gülerek dedim: Bu misafir ne için geldi? Tam bir saat bana baktı uçmadı ürkmedi..." (aynı kitap ss. 48-49).

Siyasi olaylar dahi; kerametlerini tutundurmak için hesaba katılır:

“Anadolunun ikinci cihan harbinde bir meydan harbi yeri olmamasının sebebi Risale-i nur’dur” (Sikke-i Tasdiki Gaybî, s. 45). Çünkü kendilerince Risale-i nur’un bir köyde iki hacı, bir hocadan ve üç kişiden başka her eve girdiği, aynı risale, s. 92 de yazılıyor. Ve yine aynı sayfada “Daha yazılacak çok gaybî işaretler var, fakat izin verilmedi, şimdilik kaldı” gibi gölgeli ifadelerle üstün bir kuvvet tarafından kendisine risalelerin yazdırıldığı telkin edilip halkın dinî hisleri alabildiğine sömürülüyor..

Güneş bile nurcuların emrindedir, şöyleki; Miraç’da yoldaki kervandan bahsederken: “Ehli tahkikin tasdikile güneş bir saat tavakkuf etti” (Zülfükârın hatimesi, s. 100) İslâm ilâhiyatında Miraç içine böyle bir mevzu girmemiştir; uydurmadır. Aynı kitap şöyle bitiyor: “Bir kalemle bin nusha yazan Ahmet, Nafiz ve mubarek yardımcılarını ve nurcu arkadaşlarını, umum risale-i nur şakirtlerini iki cihanâa mes’ut eyle.”

Bütün bu örnekler çeşit çeşit yayınlanırken, bir yandan da amaç Nursi’yi mehdi olarak tanıtıp kabul ettirmektir. (Zülfükârın Hatimesi sonundaki eser, s. 7). “Seni sevip yazanlara ve okuyup kafasına katanlara sen rahmetler ve bereketler saçıp harika kerâmetler gösteriyorsun... ve bazı hâs ve hâlis talebelerini evliya ve asfiya nişanlarıyla taltif ve tezyin ediyorsun”, gibi alabildiğine din ve cehaleti istismar ile, kendi kendini raklâm edip durur, (Sikke-i Tasdiki Gaybî, yazma nusha, s. 1-2) de mehdilik iddiası daha da açıktır: “Ümmetimin beklediği âhir zamanda gelecek zatın üç vazifesinden en mühimi ve en büyüğü ve en kıymetleri olan İmamı tahkikiyi neşir ve ehli imanı dalâletten kurtarmak cihetiyle o en ehemmiyetli vazifeyi yapan bitamamiha Risale-i Nurda görmüşler. İmam-ı Ali ve Gavs-ı Azam ve Osman Halidî gibi zatlar bu noktada içindir ki o gelecek zatın makamını risale-i nurun şahsî mânevisinde keşfen görmüşler gibi işaret etmişler bazan da o şahsî mâneviyi bir hâdimine vermişler o hâdime mültefitane bakmışlar. Bu hakikatten anlaşılıyor ki sonra gelecek o mübarek zat, Risale-i nuru bir programı olarak neşir ve tatbik edecek ve o zatın ikinci vazifesi şeriatı icra ve tatbik etmektir... O zatın üçüncü vazifesi hilâfeti islâmîyeyi ittihadî İslâma bina ederek İsevi, ruhanileriyle ittifak edip Din-i İslâma hizmet etmektedir.”

Ayetül-Kübra da İmam-ı Rabbaninin İslâmî hakikatleri isbat edeceğini haber verdiği zatın kendisi olduğunu iddia ediyor: “Ben istiyorum ki ben o olsam, belki o adam” Harşiyede de şöyle deniyor. “Zaman isbat etti, ki o adam, adam değil risale-i nurdur. Belki ehlikeşif risale-i nur’un ehemmiyetsiz olan tercüman ve naşiri suretinde müşahade etmişler bir adam demişler” (s. 63).

“Risale-i nur ve üstadımız hakkında bazı nur talebelerinin mühim mektuplarıdır” matbu 101 sahifelik bu eserde şöyle deniliyor:

“Risale-i Nur bu zamanın mehdidir. Ey kürre-i arzda bulunan gençler, hocalar ve halifeler. Bin senedir insanların aradığı mehdi hazretlerinin peşavası ve müjdecisi üstadımızın neşrettiği Risale-i Nur’dur.” Hutavat-ı Sitte de ise bozuk cümlelere rağmen maksat bellidir:

“Risale-i nurun şahsı manevisini haklı olarak bir nevi mehdi telâki edilmesini ve kendi şahsını mânen evlâdı Ali’den sayılsa dahi ihlâsı bozmamak için uhrevî makamat bana verildi...”

“...Hz. Mehdinin Cem’iyeti Nuraniyesi Süfyan komitesinin tahribacı rejim bidatkaranesini tamir edecek sünneti seniye-yi ihya edecek. (Mektubat Arap harfleri C. 2, s. 292).

“Bir Nur Şakirtleri manevî Ali beytten sayılabiliriz...”

...“Ehli Kalbin lâtif keşiflerinden birisi de, o beklenen zat (Mehdi) bir kitap yazacak, geçmişte hiç kimse o’na benzer bir kitap yazmayacaktır. El hak Risale-i Nur bunun güneş gibi delilidir. Evet, onun şakitleri kat’iyen imam ediyorlarki şimdiye kadar böyle eser görülmemiştir. Ve tabe kıyamet yazılmayacaktır. Ehli Keşif; o nurun tercümanı olan zat-ı nuranî, Mescunu nisa yani müteehhil bulunmayacak; ihtiyar yaşta olacak diye bahsediyorlar... Bu tavafukun her halde başka şekilde izah ve tefsirine ihtiyaç yoktur, maziden yani buldukları zamandan istikbale nazar eden ve bu zamanı hali tarassut eden ehli keşfin; keşfe müstenit daha çok beyanları vardır. Kısa keserek sizi onlara bırakıyoruz. İşte Risale-i Nuru yalnız ben methetmiyorum. O’nu Hz. Kur’an methediyor, Hz. Ali methediyor, Gavs-ı Azam methediyor, Hz. Murtaza Celcelutiyesinde Risale-i Nur’a Bedi diyor. Şu halde elbetteki o Bediüzzamandır, Fahrütdeverandır... (Fihristin sonundaki takrizler).

Yukarda görüldüğü üzere, bir takım keşifler ve kendine göre uygunlukları ileri sürdükten sonra arkadan mehdiliği ilân edilmektedir.

Halbuki, Ehli Sünnet inancında İmam Mahfi ve İmam Muntazar akidesi batıldır. Bir halaskârın ve mehdinin geleceği akidesi, eski mecusî dininde vardı. Babil esaretinden sonra İsrail Peygamberleri bu fikri bir halâskar inancına bağladılar. Müslümanlığın gelişme devirlerinde tarikateçilik yoluyla bu akide bazı ülkelerin halkına aşılandı. İslâm dininin inanç sisteminde en açık biricik kaynak olan Kur’anı Kerim’in sarahtatı ile, Hadî ve Mehdî olarak gelen Hazreti Muhammed’dir. O, âhir zaman Peygamberi ve (Hâtemül Mürselin) Allah’ın son resulü olduğu içindir ki din kemal bulmuş ve tamalanmıştır. Böylece, Mehdî ve Halâskar düşüncesine yer verilmemiştir.

Bazı kitaplarda, her ne kadar Mehdiye dair rivayet edilen ve birbi-

rinden çok farklı hadisler varsa da bunların tümü zayıf ve çoğunun uydurma oluşu üzerinde ittifak vardır. Kendi ifadesine göre mezhebi Şafi olan Nursi'nin, bu hadisleri kabul ile bir takım hükümler çıkarmasının anlamı, kendi mezhep akidelerinden de habersiz bulunduğu veya çıkarına göre hareket ettiği üzerinde toplanır. Ancak işin üzücü tarafı, kendi sakım fikir ve bilgileriyle alabildiğine müslümanlık esaslarından uzaklaşmış olarak göçüp gitmesi değil, saf halkımıza bunları intikal ettirmeğe çalışmasıdır. Yukarda örneklerini verdiğimiz bu kabil egosantrik tefsirlere ancak, Psiko - Patolojinin cevap vermesi doğru olur.

Hakiki müslümanlığı anlamak için bir de Hazreti Muhammedin hayatına bakalım: Peygamberimiz, oğlu İbrahim'in vefatında tesadüfen güneş tutulmasını, onun matemiyile bağlayıp tefsir edenleri bu düşüncelerinden vaz geçirmiş, güneş ve ayın tutulmalarının insanların doğum ve ölümleriyle ilgili olmadığını belirtmişlerdir. Esasen Kur'an-ı Kerim'in Yasin sûresinde güneşin yörüngesinde yürüyüp gittiği, bunun aziz ve alim olan Allah'ın bir kanunu, takdiri olduğu açıklanmıştır. Bu itibarla, Kur'anımız insana kulluğu yasaklamışken, ulu hitaplarla Said Nursi'ye iradelerini vermeyi emreden risaleler nasıl islâmî olabilir. Gerçi Said Nursî yazılarında açıktan açığa ben mucizeler yaratan Peygamberim veya Mehdiyim diyemiyor ise de etrafında dolaşiyor. Üstelik, bu hususu üstadlarına iyice konduran talebelerinden Marangoz Ahmet'in, Mustafanın, A. Fevzinin ve Mustafa Ramazanoğlu'nun hitaplarını islâm dini esasları bakımından şiddetle ve kesinlikle reddetmesi lâzım iken, aksine onların mektuplarını bir hüccet gibi risalelere ekleyip yayınlıyor. Çoğu düzme olan, (Zira üslûp yönünden hemen hemen birbirinin aynı olan) bu yazılarda, Müceddidi Ekber, Nurun tercümanı ve Kur'a'nın tercümanı tabirleri sık sık kullanılıyor. Ve işte burada da yeni bir tenakuz yaratmış oluyorlar. Çünkü, bir taraftan risaleler Kur'an'ın hakiki tercümesidir, diye ilân ve reklâm edilirken, diğer taraftan (Kur'an-ı Kerim tercüme olunamaz ve başka harflerle yazılamaz) adlı bir risale basıp çıkarıyorlar.

*
**

Evvelâ islâm dini ve tarihi açısından tercüme konusunu gözden geçirelim:

Kur'an-ı Kerim pek çok dillere çevrildiği gibi, yüzyıllardan beri de türkçe tercümeleri yapılagelmiş ve gelecektir. de... Çünkü, Kur'an-ı Kerim'in mânasının bilinip anlaşılmasının esas olduğu âyetler de açıkça belirtilmiştir: "Bunlar, her şeyi apacık bildiren kitabın âyetleridir. Ona,

aklınızı erdiresiniz diye Arapça olarak Kur'an-ı indirdik" (Yusuf Sûresi 12/2).

"Biz sana kitabı ancak onların ihtilâf ettiklerini beyan etmek için ve mümin olan kavme hidayet ve rahmet olsun diye indirdik". (Nahl Sûresi, 16/64).

Yüce kitabımızın tercümeleri elbette ki dil bilmiyenlerce anlaşılın ve emirleri, irşatları yerine getirilsin diye yapılmaktadır. Hatta bunun farz olduğu dahi ileri sürülmektedir: Mısırda, Mecelletü'l Ezher'in 1926 yılında yayınladığı bir makalede, Maliki mezhebi alimlerinden ve Fas devletinin maarif nazırlığını yapmış bulunan Muhammed Hasan Hacıvi, Kur'anı tercüme etmenin bütün islâm ümmetine farz olduğunu, eğer bu yapılmazsa bütün ümmetin günâhkâr olacağını söylüyerek bu hususta bir çok deliller getiriyor. Görülüyor ki; Kur'anı arapçadan başka dillere tercüme etmek elzemdir, farzdır diye Afrika'nın öbür ucundan seslenilirken, Cumhuriyet Türkiyesinde "Kur'an tercüme olunamaz, kendi harfleriyle yazıla" diye milletin zihnini bulandırmaya gayret etmek elbette, dinden ilimden mahrum kişilerin karanlık ve değersiz olduğu kadar kasitli bir davranışı sayılmalıdır.

Gelelim hutbe konusuna:

(Kur'an-ı Kerim tercüme olunamaz ve başka harflerle yazılamaz) adlı risalenin 77 inci sayfasında, "*Bazı gafiller hutbe gibi şairi islamiyeyi, arabiden çıkarıp her milletin lisaniyle söylemeğe...*" diye akla uymayan bir savunmayı yapmakta ve bu fikirlerini (*Mesneviyi Nuriye*) adlı diğer bir risalenin 74 üncü sayfasında da tekrar etmektedir. Nursi'nin dinden, diyanetten biraz haberi olsa idi Hanefi ve Şafi fıkıh kitaplarında hutbenin, cemaatin anlayacağı bir dille okunmasının şart koşulduğunu hatırlıyacaktı. İslâm hukukçularının, caiz değil hatta şart gördüğü bu hususu 1927 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı vazifesini yapan Rifat Börekçi şu şekilde açıklayıp bu konuyu tamim etmiştir.

"Hutbenin tamamen Arapça okunması, hutbelerdeki mev'ızalardan müstefit olmak isteyen ve lisan-ı Arabiye vakıf olmayan müslümanların şu dindarane emeline imkân vermemektedir. Binaanaleyh hem mezahi'b-i aliye-i İslâmiye'ye ve ilelyevm müslimin beyninde câri icmâ-i ameliye muhalefet etmemek, hem de temenni edilen gayeyi elde edebilmek için hutbelerin, Zikrullah, Salât ve Selâm gibi erkânı müctemil olan kısmı lisan-ı Arabî ile eda edilerek erkân-ı hutbe tamam olduktan sonra mev'ıza kısmının memleketimizde Türkçe okunması, daha doğrusu okunan âyât-ı Kérime ve ahadis-i şerife meâlleri'nin Türkçe izah edilmesi muvafık görülmüştür.

Ümit ederiz ki milletimiz bu tarzdaki hutbelerden müstefik olacaklardır.

Herhalde tevfik ve hidayet yalnız Cenâb-ı Allahtandır (17 Şubat 1927).

Böylece bütün islâm dini âlimleriyle, Türkçe hutbeleri yayan yetkili bir makama gafiller diye dil uzatılmakla amacın, dinde, dilde anarşi çıkarmak, toplum düzenini bozmak olduğu anlaşılıyor.

*
**

Nur risalelerinde islâm nasları ve sünnet akidesiyle bağdaştırılmıyan diğer bir husus da, ebcet hesabıyla âyet ve hadisleri sayıya vurarak mâ-nalar çıkarmasıdır. *Sikke-i tasdik-i Gaybî*, s. 85). “*Secde sûresinin ikinci ayetinin bir kısmı (Tenzil-ül-Kitap) kelimelerini cifir rakamlarına vurursak bunun risale-i nurun ismine, şeddeli (nun) bir (nun) sayılmak cihetiyle gayet cüz-î bir farkla, tevafuk edip remzen bakar; kendine kabul eder. Çünkü tenzil ül-kitap kelimesi 951 ederek risale-i nur’un rakkamı olan 948 e sırlı üç farkla tevafuk noktasından bakar*”. Ve yine Kur’andan nurculuk lehine ahkâm çıkarılıyor: “*Sadaka nasıl kaza ve belâyı def ediyor-sa risale-i nur’un da gelecek kazayı, belâyı 20 senedir defettiğini aynel-yakın ispat eden üstadı ekremimiz efendimiz hazretleri...*” lâfları uzayıp gider (*Asay-ı Musa*, ss. 73-75). Bu açıkça hurufilik olup ehli sünnet itikadınca matrud sayılan bir yoldur. Esasen cifirin sözlük anlamı şöyledir: Cifir, rakkamlar, harfler ve remizler kullanarak gelecekte ve bilinmeyenden haber vermek iddiasında bulunan boş bilgidir. Şüphesiz ki, akıl ve muhakemeden uzaklaşarak bu gibi saçma ve boş bilgilere tevessül edilebilir. (*Sikke-i Tasdiki Gaybî*) adlı risalenin 50,53,63,70,76 ıncı sayfalarında Kur’anı Kerim âyetleri, nur risaleleri için cifir yoluyla, alabil-diğine propoganda vesilesi yapılırken bu yazılar yalnız mantıksızlıkla sıfatlanmaz, aynı zamanda hem din yönünden hem de dinî istismar bakımından kanun karşısında açıkça suç unsuru taşır mahiyettedirler. Risalelere geçirilen hadislerin sağlam veya uydurma olduklarına bakılmadan, Kelâm-ı kibar denilen sözler dahi, peygamber sözüdür diye alınıp cifir rakamlarına vurulur ve Nursi yahut nurcular hesabına hükümler çıkarılır Meselâ: “*...Bu iki kutsi cümleler kuvvetli münasebeti mânevîye ile beraber makamı cifri ve ebcedî hesabıyla birincisi risalet-ün nurun ismine, ikincisi onun tahakkukuna ve tekemmülüne ve parlak fütuhatına mânen ve cifren tamütamına tetabukları bir emvardır ki risalet-ün nur bu asırda çok muhkem ve kopmaz bir zincir ve bir hablul lah (Tanrının ipi) dir. Ona elini atan, yapışan necat bulur diye mânayı remz ile haber verir (Asay-ı Musa, s. 83).*”

Maidetü'l-Kur'anda İnnedine indallahı İslâm âyetinden ve yine Allahu Veliyud, din'den hem mâna hem cifir yoluyla, utanmadan risale-i nur çıkarılıyor ve aynı hal (*Zülfikârın ikinci makamı, s. 102*) de tekrarlanıyor.

Nursi güya kendini işaret eden âyetler, hadisler bulunduğunu ilân eder.

Kur'an-ı Kerim'de Hazreti Peygambere hitaben gelip, risalelerde Nursi'yi işaret etmek üzere gösterilenlerden bir kaç örnek verecek olursak: (*Tılsımlar, s. 189*) da "Ya Eyyühe Müzemmil" âyetinin kurdî demek olduğu, "Hüvellezi ersele Resûlehu bilhüda ve dînîl'hakkı" âyetinden Said-i Bediüzzaman çıktığı "İllâ İnnema ene Nezirun mubin" den 1318-1368 gibi indi teviller getirilmesi, Kur'an'a olan hürmetlerinde yazarlarının çok zayıf kaldıklarını gösterir. (*Mâidetül-Kur'an, s. 12*) de "Yekûnu fi Ümmeti reculani" gibi zayıf veya mevzu hadislerden de yine Said Nursi çıkarılıyor. Bütün âyet, hadis ve din büyükleri sanki nurculuk için var olmuştur.

Nur risalelerini, Nursi'yi ve Kürdi'liği üstün kılmak üzere, boyuna uydurmalarla dinin mukaddesatına iyice tecavüz edilir. "...Şeddesiz iki Muhammed kelimesi (*Beddiüzzaman*) a Şeddeli iki Muhammed kelimesi (*El Kürdî*) ye, rakamla eşit olduğu ve ayetteki (*Savt-un Nebi*) de (*Resailin Nur*) a tevafuk ettiği" (*Tılsımlar arap harf, teksir, s. 190*).

Bütün bunlar batıl teviller değil de ne dir? Kur'an-ı Kerim'in âyetlerinde nur risalelerine dair işaretler bulunduğunu söylemek, cifir yoluyla bunları kendi hesabına göre çıkarmak din ve ciddi ilimle bağdaşır mı? âyetlerin sarahatı bu gibi batıl tevillere hiç müsait değilken, güya müslüman geçinen bir kimse bunu nasıl yapar.

Meselâ, Nur sûresindeki "Allah'u Nur'us Semavat-i Ve-l Ard" âyetindeki nur kelimesi, ilmî hüviyeti belli müslüman müfessirler arasında Allah'u Taalânın sıfatları anlamında iken, bu ifade Said Nursi tarafından nurculuğa bir delil olarak gösterilmek istenmiştir. Demek oluyor ki nur risalelerini yazarlar Kur'anımızı kendi misyonları için vasıta olarak kullanıp mânalar çıkarmağa kalkışmaktadırlar.

Bilindiği gibi (Men Fessere'l Kur'ane bireyhi fekad kefer) sözüyle Hazreti Peygamber açıkça, indî şeylerden ibaret olarak kur'anı tefsire gayret edenlerin dinden saptıklarını ilân etmektedir... Hiçbir zaman ezberle tefsir yapılamıyacağını belirtmek üzere, geniş bir ilmî formasyon isteyen tefsir işinin azametinde burada biraz temas edecek olursak, tefsir ve tercüme için gerekli şartların başında, arap dili ve edebiyatının iyi bilinmesi, bundan başka, çeşitli âyetlerin ne gibi şartlar altında nazil ol-

duklarının araştırılması gelir. Ayrıca hadis, ve İslâm hukuku kollarında da bilgiye sahip olmalıdır. Nihayet, eski putperest Arapların hayat ve âdetlerini hatta Yahudi ve Hıristiyanların o zaman ki sosyal durumlarının tarihini bilmek tefsir için faydalıdır. Bütün bunlar Kur'anın anlaşılmasını kolaylaştırmak bakımından lazımlıdır. Fakat yine de en sağlam tefsir, Kur'anın, yine Kur'an ile açıklanmasıdır, denebilir. Zira bir âyetin mânâsının, bazan bir başka âyetle izah edilmiş olduğu vakidir.

Bütün bu gerekli hususlar karşısında, Said Nursi'nin kültür seviyesine gelince. Nurcu yayınları arasında adı görülen Mustafa Sungur'un ifadesine göre, (*Muhterem Bediüzzaman Said'i Nursî kimdir? Hilâl Mecmuası, Mayıs 1960,2*) "Kısa bir süre Molla Mehmet Emin'in mahalle mektebinde okumuş fakat, tahsilini yarıda bırakmıştır..." Böylece disiplinli tahsil ve terbiyeden mahrum olarak gençlik yıllarını idrak eden Nursi, bir takım sabit fikirlerin, acı saplantıların döküntülerini hayatı boyunca tekrarlayıp durmuştur.

Asıl garip olan bir cihet varsa o da, nurcu yazarların bu cehaleti Peygamberimizin ümmiliğiyle kıyaslayıp, Said Nursi'nin de konuşmalarının ilhama dayandırılmasıdır. (Müslüman topluluğunun tepkisinden gekindikleri için vahy diyemiyorlar) araya bir takım sesler; kuşlar, misaller sokup maksatlarını dolambaçlı olarak telkin etmek istiyorlar. (Âyetül-Kübra s. 5) "Bu gelen mukaddime lâzımundan fazla izah edilmekle beraber, bir-derece uzun olması ihtiyarsız olmuştur. Demek ihtiyaç var ki öyle yazdırıldı." Cümlesi sanki Cebrail kendisine gelip; şöyle yaz, kısa yaz veya uzun yaz diyor. Mucizeleri yalnız Peygamberlere mahsus olarak kabul eden islâmî akide karşısında tutarsızlığı açıkca sırtan bir başka örnek daha." ...*En lâtif emare de şudur ki dün birden bire bir serçe kuşu pencereye geldi pencereye vurdu. Biz uçurmak için işaret ettik, gitmedi mecbur olduk, dedim pencereyi aç, o ne diyecek girdi, durdu ve ta bu sabaha kadar. Sonra odayı ona bıraktık, yatak odama geldim. Bu sabah çıktım, kapıyı açtım, yarım dakika döndüm baktım (Kuddus Kuddus) zikrini yapan bir kuşu odamda gördüm. Gülerek dedim (bu misafir ne için geldi?) tam bir saat baktı, uçmadı, ürkmedi. Ben de okuyordum bir saat bana baktı. Ekmek bıraktım yemedi. Yine kapıyı açtım, yarım dakikada geldim, o misafir de kayboldu. (S. Nursi Sikke-i Tasdik-ı Gaybi, Ankara Doğuş Limited Matbaası 1959 ss. 48-49).*

Bunlar eğer bir akıl hastasının mistik hezeyanları değilse, dinimizde Hazreti Muhammed'in son Peygamber olduğuna dair inaçla alay etmek demektir. Fakat bereket ki, Nursi'nin bir Aralık Akıl Hastahanesinde kal-

dığı sabittir ve bunu kendisi de itiraf etmektedir. (*Said'i Nursi, Divan-ı Harbi-Örfi, s. 6*) esasen akıl hastalıklarını yazan (Psikiyatri) kitaplarında olsun, hastahanelerde olsun, Peygamberlik, mehdilik ve (haşa) Allah'lık iddiasıyla pek çok dinî veya siyasî saplantılarını durmadan sayıklayan, etrafını müritler kitlesi görenleri açıkça bilmekteyiz. Bunlar, yerine göre mantıkî teselsül içinde cümlelerini kurup devam ettirirken bakarsınız hastalığın mahiyetini, belirtisini açığa vuran fikre atlayıverir. Bu konuda çevremizde kliniğe yatmamış olan zararsız ruh hastalarını bile misal olarak göstermemiz mümkündür. Bu yoldaki müşahede ve bilgilerimizin ışığı altında risaleleri incelersek, satırların tutarsızlığı, kelimelerin anlaşılmaazlığı ve sabit fikirlerin tekrarı ile Medikal Psikoloji'de etüt yapmak isteyenlere epeyce materyel çıkarmış oluruz. Ancak şunu da ilâve etmeli ki, bu risalelerin hepsi Said Nursi'den müntekel ifadeler değildir. Bu bakımdan risalelerin istismarcılık tarafını da işlemek gerekir. Akıllı veya aydın geçinen kişilerin bu risaleleri okuduğu iddiası ise şöyle izah edilebilir. Bu kimseler ya hakiki, saf İslâmiyetin yüceliğini bilmiyorlar, ya millî duygu ve düşünceden mahrum olarak, masum halkımızı belli bir yolda sömürmektedirler.

*
**

Din uluları da risalelere alet edilmekten çekinilmez, Nur risalelerini reklâm etmek üzere, Hazreti Ali de işin içine karıştırılır. Hazreti Ali'ye atfedilen, aslında ise onunla ilgisi olmayan (Gelcelûtiye) adlı bir telif vardır. Güya bu kitap nurculuğun habercisidir. Şöyle ki: (*Asayn Musa. s. 2 ve s. 5*). "İmam Ali, Celcelûtiyesinde pek kuvvetli ve sarahate yakın bir tarzda risale-i nur'dan ve ehemmiyetli risalelerinden aynı numara ile haber verdiğini 28. lem'a ile 8. Şua tam isbat etmişler."

"...Biz bir iki sene evvel Âyetül Kübra'yı en son zannetmiştik... Halbuki şimdi 64 de telifçe risale-i nurun tamam olması bu cümle-i ulviyenin mealini yani karanlık dağıtacak Asayn Musa gibi ışık verecek, sihirleri iptal edecek bir risaleden haber vermesi ve bu mecmuanın meyve kısmı bir müdafaa hükmüne geçip başımıza çöken dehşetli zulümlü zulmetleri dağıttığı gibi, huccetler kısmı da nurlara karşı cephe alan felsefe karanlıklarını izale edip Ankara Ehlivukufunu teslim ve takdire mecbur etmesi ve istikbaldeki zulmetleri izale edeceğine çok emareler bulunması ve Asayn Musa II inci taşta 12 çeşme akıtmasına ve II mucizeye medar olmasına mukabil ve muşabah bu son mecmuadaki meyve on bir mesele-i nuraniyesi ve Huccetül-i Baliğa kısmı on bir hucceti katması bulunması cihetinde bize kanaat verdiki İmam Ali o fıkra ile doğrudan

doğruya bu Asayî Musa ismindeki mecmuaya bakar ondan tahsînkârane haber veriyor.” Ve yine (31 inci mektubun 31 inci lem’asının 2 inci Şuâi, s. 73) de. Hz. Ali’nin Kaside-i Celcalûtîyede risale-i nuru önceden tanıdığı iddia edilir.

Bir diğer örnek: (Zülfükârın Hatimesi, s, 432) de “Bu Hizb-i Nurun benim şahsıma ait pek büyük bir kerameti mânevisi var” diyor ve kitabı bu adı hazreti Ali’nin verdiğini söylüyor.

(Nur Külliyyatından: 33 mertebeli mirkât-ı hakikat, s. 2) ve (Âyet-ül Kübra s. 4) “Hem yazdığım vakit irade ve ihtiyarım ile olmadığını hissettiğimden... Bu risalenin öyle bir ehemmiyeti var ki, İmam Ali (R. A.) keramet-i gaybiyesinde bu risaleye (Ayet-i Kübra) ve (Asay-ı Musa) namlarını vermiş, Risale-i Nur içinde buna hususi bakıp, nazar-ı dikkati celbetmiş...” 55 inci sayfada ise şu not ilâve edilmiş. “Evet, İmam Ali Ayet-ül Kübra hakkında verdiği haberi tam tamına Denizli hadisesi tasdik etti.”

(Asay-ı Musa, s. 49) “...Hususan sure-i Nurdan âyet-i Nur on parmak ile Risale-i Nur’a baktığı gibi arkasındaki âyet-i zülûmat dahi muarızlarına tam bakıyor...”

(Sikke-i Tasdiki Gaybî, Arap harf teksir s. 91-92) “Evet, İmam Ali kerameti gaybiyesinde, Risale-i Nura Siracu’n-Nur namını vermesi, bu ayetin bu fıkrasından mülhemdir denilebilir, ve çekinmeden deriz...”

Bir başka örnek daha: “Ümmetimin beklediği âhir zamanda gelecek zatın üç vazifesinden en mühimmi ve en büyüğü ve en kıymettarı olan İmanı tahkikiye neşir ve ehli imanın dalaletten kurtarmak cihetiyle o en ehemmiyetli vazifeyi yapan bitemamiha Risale-i nur’da görmüşler. İmam-ı Ali ve Gavsî Azam ve Osman Halidî gibi zatlar bu nokta içindir ki o gelecek zatın makamını risale-i Nur’un şahsî mânevisinde keşfen görmüşler gibi işaret etmişler, bazanda o şahsî mâneviyi bir hâdimine vermişler o hadime mültefitane bakmışlar...” (Sikke-i Tasdiki Gaybî, yazma nushası, s. 1-2).

İmam Rabbanî’nin güya mektubatında Büdüzzaman lâfzı varmış, “...O iki mektup bana birden açıldı, pederimin adı Mirza olduğundan o mektupların başında Mirza Bedüzzaman’a mektup diye yazılı gördüm bu mektup bana yazılmış gibi idi...” (Mektubat, Arap Harf, Teksir, s. 204).

Risalelerde bazı şakirtlerin yani nur talebelerinin rüyaları, da, daima Nursî’yi tasdik ve teyit için yer alır. Meselâ şakirtlerinden Rıza’nın rüyası güya şöyledir. Hazreti Peygamber Camide Hazreti Ebu Bekir Sıddık’a emrediyor “...Çık hutbe oku, Hazreti Ebu Bekir minberin en son basamağına kadar çıkar, Hutbe okur, Hutbe içinde cemaate der ki, bu

söylediğim hakikatların izahatı yirmidokuzuncu sözdür...” (Sikke-i Tasdiki Gaybî, Mukaddime, s. 12).

**

Yine nur risalelerindeki duaların her türlü derde deva olacak şekilde mucizeler, harikalar yarattığı reklâm edilir. Şöyle ki: “Kim bu duayı sabah evinden çıkınca okursa o eve hırsız girmez, yangın çıkmaz, kim bu duayı temiz bir kaba yazıp yağmur suyu ile, zağferanla yukadıktan sonra içerse, hasta ise Cenab-ı Hak şifa ve afiyet verir, kim bu duayı gece okursa Cenab-ı Hak o kimse ne isterse hepsini verir... Kim bu duayı sıdk ile okursa ona pek çok mal ve mülk veririm benim hazinemden birşey eksik olmaz, kim ki duayı niyeti halise ile yedi defa okursa bars, cüz zam ve cinnet hastalıklarından beri olur. Kim bu duayı kâfur ve misk ile cam kaba yazıp su ile yıkadıktan sonra ölü kefenini ıslarsa ve üzerine dökerse o ölünün kabrine 100,000 nur nazil olur, Cenab-ı Hak o meyitten münkir korkusunu kaldırır ve kabrine 70 melek gönderir, her meleğin elinde nurdan bir tabak vardır, o meyitin üzerine saçarlar Cennet ile müjdeler...””, “Bu duayı Peygamber Aleyhissalâmın okuduğu hakikatinde ve tarzında üç defa ve hatta bir defa bile okursa Hak Taalâ onun cesedini Cehennem haram eder ve onun Cennetlik eder...” Cevşen-i Kebir s. 10-16).

Bir başka örnek de, risalelerin İslâm tarihinin sağlam bilgilerini çigneyip içine uydurma hikâyeler katarak batıl inançlara saptırmak istediğini gösterir:

Güya Cebrail Hazreti Peygambere Uhut Gazvesinde, “Şu duayı oku üzerindeki zırhı çıkar, o bu zırhdan daha sağlamdır, seni düşmandan korur” demiş Halbuki Hazreti Muhammed Uhut savaşında çift zırh giymiştir ve bu zırhı savaş boyunca çıkarmadıklarını ortaokul öğrencisi bile bilmektedir. Bu düşünceler Kur’an-ı Kerim âyetleriyle ve hadislerle tezat halindedirler. Burada Allah-u Taalâ’ya yönelip yapacağımız dualardan hiç haber verilmiyor. Kaldı ki: “Leyse lilinsane illa masae” Âyeti Kerimesinde insanın yaptığı işlerden sorumlu olacağını, çalışanın, kazanacağını düşünmek bizleri meskenet bir hayata, miskin bir hale de sokmuyacaktır. Ama nur risalelerindeki afyonlu telkinler milletimizi çalışmaya değil uyutmaya matuf bir düzme olduğu, eğer onlarca çaba gerekirse, rejime karşı koyma şeklinde düşünüldüğü hususu hatırlanmalıdır.

**

Nur risaleleri alabildiğine Said Nursi’nin prograndasını yapan yazılar serisidir. Nur risalelerinde Said Nursi’nin şahsiyeti şimdiye kadar naklettığımız notlara göre, Peygamberâne, hiç değilse bir veli mertebe-

sinde gösterilmeğe gayret edilmiş, kendisine insan üstü keramet hatta mucizeler atfedilmiştir. Meselâ (Nur Meyveleri ss. 34-35) kitabını kırk dakikada yazdığı, günde yüz para ile bazan bir kuruş ile geçindiği, yiyip içmediği kendisi tarafından ifade ediliyor. Bunların doğruluk dereceleri üzerinde düşünmek için birini tahkik yeter. Kastamonu vilâyetimizde Nursi'nin oturduğu evin sahibi olan zat, Nursi evinden çıktıktan sonra tavan arasında bir yığın yumurta kabuğu vesair çöplük ile karşılaşmıştır. Said Nursi, kendisini bir velî görmekte o derece ileri gider ki, o kapalı kapılardan, kimseye görünmeden çıkmakta, hapisteyken camide namaz kılabilir. Yukardan gelen seslere ve ihtarlar göre hareket etmekte, bütün bunlardan başka, kendisinin ve eserlerinin zamanımızda ortaya çıkması yüzyıllarca evvel din uluları tarafından haber verilmiş olarak nakledilmektedir (*Said-i Nursi, Asay-ı Musa, 1949*). *Arabayla dolaşırken bir yaşındaki bebekler dahi kendi manevi varlığını hissedip koşarak ellerini öpmektedirler (Said-i Nursi, Hanımlar rehberi s. 51)*.

Nursi'nin kerametler zincirini uzatma yarışına kendisi kadar, etrafındaki nur yayınlarıyla meşgul olan istismarcılar da katılır, Said-i Nursi, şualar ve mektuplar isimli risalelerine ait elyazısı ile kaleme alınmış bazı notlarında, ihtiyarı haricinde mühim işlerde çalıştırıldığını iddia etmektedir. "*İnâyâta*" ve "*Teshilâta*" sahip kılındığı inancında olan Nursi, bu konuları ispat için bazı "*İşaretler*" ileri sürmektedir. Meselâ, *Mucizat-ı Ahmediye* isimli yazının eski türkçe metninde, "*Kemali muvazenetle ikiyüzden ziyade Resul'u Ekrem Aleyhisselâtu Vesselâm kelime-leri her sahifede birbirine bakmaktadır*".

Bu tarzdaki lâflara, akıl hastahanesinden nasılsa çıkmış bir kişi için olabilir diyebiliriz. Zira Parafreninin klâsik belirtilerinden sayılan bir-samlar, hullusinasionlarla obsession dediğimiz musalat fikirlere ve bü-yüklük kompleksine bu kabil hastalarda sık raslanmaktadır. Paranoid-şizofreni teşhisiyle, mistik hezeyanlar gösterenlerin en bariz bir özelliği de çok konuşmaları yahut hiç konuşmamalarıdır. Bunlar çok kerre şeyh-likten başlayıp peygamberlik ve daha ileri iddialara varırlar. Said Nursi, pek çok risalesinde, kendisinin idam edilmek istendiğini ifade etmektedir. (Meselâ: Said-i Nursi, Nur Meyveleri, ss. 70-75). Kendisine kötülük yapılacağı endişesi dahi yukarda sayılan hastalık belirtilerinden biridir. Büyüklük hezeyanına velilikten başka diğer bir örnekte kendisinin âlim-ler âlimi, filozoflar filozofu uluşu ve bilhassa bu gün için, İslâm âleminin muhtaç olduğu yegâne insan olarak vazife görmesidir. Kendisi nice mu-annit filozofları hayretler içinde bırakıp çoklarını imana getirmiştir. (*Gençlik Rehberi, İstanbul 1951, s. 4*). "*Asr-ı Saadettekiler hariç İslâm âlemi böyle büyük bir âlim yetiştirmemiştir. İbni Sinây'ı, İbnibürrüşdü*

ve Farab'yi dahi geride bırakmıştır." (Ankara Üniversitesinde verilen konferans s. 12, Ankara 1957). İşte burada büyük yalan ortaya çıkar ve bütün risalelerin hayal mahsulü olduğu ispatlanır. Zira, Konferansın Ankara Hukuk Fakültesinde verildiği risalelerinde kaydedilmesine rağmen Ankara Hukuk Fakültesi idarecileri ve öğretim üyeleri bunun varidolmadığını söylemektedirler.

Bunlar, saçmalıkları kadar, dini hisleri istismar ettiklerinin, de açık örnekleridir.

İslâm dini açısından her hangi bir veli ilhama mazhar olsa bile bunu gizlemelidir. Çünkü aksi hal insanı öğünmeğe ve kibre götürür.

*
**

Nurculuğun milletimiz ve dinimiz içinde zümre yaratma çabalarını ortaya koyan bir hayli belge vardır. Bir kere tarikatçı olmadıklarını söyledikleri halde kendileri bir şeyhin, bir müridin etrafında toplanmışlardır. Nursi için kullanılan hitaplardan bir kaçına bakalım.

Muhterem Üstadım Efendim Hazretleri, Bülbül-ü Bağistan-ı Kur'an, Eyyühel Üstad-ül-Muhterem, Üstad-ı Ekrem'in Efendim Hazretleri, gibi ifadelere pek çok risalede, bilhassa (*Lâhika Mektupları* s. 14,18,19,32) de raslanmaktadır.

Bu üstadın etrafından toplananlara verilen adlar da belirlidir: (Nur talebeleri) veya (Nur Şakirtleri), (Nurcu Kardeş) yahut (İhvan-ı Nur), (Camiül-Ezherin kız kardeşi Medresetü-z Zehra erkânı) gibi. Türkiyede resmen tanınmış bir nurcu mektep, medrese bulunmayacağına göre, böyle bir gruplaşmaya kanun dışı sayılan gizli bir zümre gözüyle bakılabilir. Zira, tarikatçı ifadeler kullanılarak nur risalelerinin yayılması için dinî duygular istismar edilmekte ve nurculuk açıkca bir misyon olarak belirmektedir. Şöyle ki: "*Ahiret kardeşlerime mühim bir ihtar, iki maddedir. Birincisi, Risale-i Nur'a intisap eden zatın en ehemmiyetli vazifesi onu yazmak, yazdırmak ve intişarına yardım etmektir Onu yazan ve yazdıran risale-i nur talebesi ünvanını alır ve o ünvan altında her yirmi dört saatte benim lisanımla belki yüz defa bazan daha ziyade hayırlı dualarımda ve manevî kazançlarımda hissedar olmakla beraber, benim gibi dua eden kıymetli binlerce kardeşlerim ve risale-i nur talebelerinin dualarına ve kazançlarına dahi hissedar olurlar... İkinci madde, Risale-i nurun imansız ve amansız cinnî ve ünsî düşmanları onun çelik gibi metin kalelerini ve elmas kılıç gibi kuvvetli hüccetlerine mukabele edemediklerinden çok gizli desiseler ve hafî vasıtalarıyla haberleri olmadan yazanların şevklerini kırmak ve fütur ve yazıdan vazgeçirmek cihetinde şeytancasına hücum edip darbe vururlar*" gibi devamlı bir şekilde dü-

şünce ve duyguları bulandırıcı menfi kelimeler sıralanıp gitmektedir... (*Sunuhat-ı Bediüzzaman* ss. 82-86). *Sunuhat-ı Bediüzzaman*, İslâmiye Matbaası, 1336 baskısından yazma nüsha), Hüviyetleri açıklanmayıp yalnız nur talebeleri etrafında hikâyeler düzölmek suretiyle risalelerin propogandası yapılmaktadır. Meselâ: dindarlık, ancak nur talebesi olmakla mümkün gösterilir ve nur talebelerinin Allahın yegâne sevgili kulları olduğuna dair hikâyeler uydurulur ss. 123-139). Nurculuğu bırakanlar tehdit edilir (*Sunuhat-ı Bediüzzaman* s. 206). Nur talebelerine ilişkinlerin vatan ve millet haini olduklarının ilân edilmesi ayrıca tehditler savrulmasıyla da gizli bir teşkilatın taktiğine başvurulmaktadır: (*Risale-i Nur, Sönmez, s. 3*)

Tahmidiye risalesinde dua ve âyinlerin sevap ve bereketi nurcular içindir, deniliyor ve yazımızın başında da belitildiği üzere, Müslümanlık nurculuğa münhasırmış gibi gösteriliyor.

Taşbasma yolu ile teksir edilmiş, iç kapağında Münacaat-ı Peygamberiden Cevşen el-kebir Duası adlı, 135 sayfa arapça metin ve 8 sayfa yeni harflerle türkçe önsözden ibaret olan risalede:

“*Mecmuatu’l-Ahzâb’ın derkenarında bulunan Cevşen el-Kebirin fazilet ve hasiyetine dair, (s. 9) konuşulurken, bu duanın Hazreti Peygamber tarafından Ali’ye, o da oğlu Hüseyin’e rivayet ettiler, deniliyor. (s. 17) de ise Zeyne’l-Abidin’den (yani Hüseyin’in oğlu) rivayet olunmaktadır. 117 inci sayfaya kadar Allah’ın isimleri ve Kur’an âyetlerinden faydalanılarak hazırlanmış, cehennem azabından kurtarması için Allah’a bir yakarı mahiyetinde devam ediyorken, mezkûr sayfada arapça ifade bozuluyor, işe “Talebe-i Risale-i Nur” karıştırılıyor. Güya Cebrail tarafından peygambere öğretilmiş olan bu sözler arasında Nurcular’ın adının geçmesi ile, kendi Hizb’lerine Onüç Yüzyıl önce işaret edilmiş olduğu ifade edilmek isteniyor.*

Kitabın arapçasının baş tarafına eski harflerle ve sol başına da daktilo ile yazılarak eklenen Said Nursinin mektubundan “her derde deva olan” bu duayı nurcuların “vird” edindikleri anlaşılmaktadır. Dinî ifadelerde ve davranışlarda hizipleşmelerinin bir başka örneğini verecek olursak: “İşte Kur’an-ı Hakimin mânevi mucizesinin bir lem’ası olan *Risale-i Nur*, bu hakikatı izahatı ile isbat etmesi içindir ki; mudakik bir NURCU, huzur-u daimi kazanmak ve marifetullahı her vakit tahattur etmek için ve huzur-u dâimi hatırı için *La Mevcuda İllâ Hu* demeye mecbur olmuyor. Ve yine bir kısım ehl-i hakikatın daimi huzuru bulmak için *Lâ Meşhude illâ Hu* dedikleri gibi, nurcu böyle demeye muhtaç olmuyor...” (*Nur âleminin bir anahtarı s. 17*). Bir takım özellikler yaratmak

din yönünden reddedildiği gibi, kanunlarımız bakımından da yasak edilmiş bulunan tarikatçılığı ortaya açıkca sürmek demektir.

Risalelere göre yalnız nurcular cennetlidir. Cennete gitmek yolu ve şartı da şudur: “*Nur risalelerini yazmak, yazdırmak, intişarına yardım etmek...*” (Barla Hayatı s. 19).

Bütün iman ve İslâm ahlâkı unutturulup yapılan telkinler bunun gibi ciddiye alınmıyacak bir düzendedir. Bütün bu hususlar Müslümanlık anlayışına son derece aykırıdır. Ehli sünnet akidesine göre, Cennetle müjdelenen ve (Aşere-i Mübeşşere) dediğimiz on kişi vardır. Onun gayrısı ilâhî takdire rıza ile akibetlerinden emin olamazlar. (1) Aynı zamanda Kur’anı Kerim, (Latuzekku enfüseküm) irşadında bulunduğu halde Nur risaleleri bütün nurcuları tezkiye etmekte ve böylece Kur’anı Kerim’in tebliğinden ayrılmaktadır. (*Hizbu-l-Envarî'l Kur’aniye*) adlı risalenin sonunda, özel olarak nurcular için dua edilir. “*Bizi, üstadımızı, nur risaleleri talebelerini dinde ve dünyada ve ahirette selâmet ve afiyetle rızıklandır...*” Herkes bilir ki dua müslümanlıkta dar çerçeve içinde yapılmaz.

Toplumda ayrılık yapmalarına bir başka örnek: (*Münazarat, haşiye: s. 90*) “*Madem, muhataplar içine nurcular girdiler, sıdk kelimesine ihlâs, sadakat, sebat, tesamüt gibi kelimeler ilâve olunur.*”

Nurcular birbirlerine yazdıkları mektupların başlarında, eski harflerle (*Bismihî Sübhanehu*) ibaresini kullanırlar. Allah Taâla’yı tesbih etmek üzere, (besmele) yerine temsili mahiyette bu iki kelimeyi yazmakta ısrar etmeleri, hem harf kanununa karşı olduklarını hem de kendilerini müslümanlık içinde ayrı bir zümre olarak düşündüklerini gösterir. Üstelik Türkçe selâm ve anlayış aleyhine olmak üzere arapça terkipli, millî dil ve düşünceyle ilgisi olmıyan selâm ve hitaplar, aralarında bir rumuz gibi kullanılır (*Nur aleminin bir anahtarı, s. 1 ve 39*).

Nurcular için ayrıca marş veya keside düzülmüştür (*Hanımlar Rehberi, s. 4*). Teksir edimiş bir yazıda: “*Ne mutlu bizlere ki Allah Taalâ bizleri beşeriyetin büyük mürşidi olan risale-i nura kardeş ve talebe etmiştir...*” Ayrıca Ulûmu arabîyye okunan medreselerde de ayrı derslerle beraber risale-i Nur da okunmakta ve yeni yetişen genç vaizler derslerini risale-i nurlardan hazırlamaktadırlar. Şahsen eskiden beri teşkiline çalıştığımız şark Üniversitesine risale-i nur geniş çapta yerleşmiş ve nur yolunda fedai can edecek kahraman talebeler yetişmeye başlamıştır. İmam-Hatip Okulu talebeleri de risale-i nurun mahiyetini anlamış, nur yolunda izzetle çalışmaya başlamışlardır. Hatta ramazan da verecekleri vaazların programlarını da risale-i nurdan seçmişlerdir.” (*Maidetül Kur’-*

(1) “De ki! benim ve sizin başınıza gelecekleri bilmem” (Ahkâf Sûresi, 9)

an s. 5) Yukardaki ifadeler, memleketimize, milletimize ve tevhid dini; birlik dini olarak bilinen müslümanlığa hizmet yolunda eğitim ve öğretim gören öğrencileri kendine maletmek isteyen iftira ile dolu bozguncu sözlerdir. Risaleler yalnız öğrenciler arasında ayrılık kurmak gayretinde değildir. (Kahraman bir assubayın müdafaası) adlı teksir edilmiş bir yazıda şöyle deniyor... "Türk Ordusunun, İman, ahlâk, cesaret, kahramanlık gibi ulvî seciyelerle bezenmesini isteyen kumandanlar. Nur Risalelerini bütün ordu biliklerine tamim etmekle mukaddes bir hizmeti ifa etmeleri gerektiğini hüremetlerimle arz etmek isterim." Sanki Türk Ordusu moral eğitiminden; iman, ahlâk, kahramanlık gibi yüksek hasletlerden mahrum kalmış da nur risaleleri bu fazifeyi üzerine alacakmış tarzında bir tavır takınılır. Böylece, ordumuz içine zümreciliği sokmak, uyuşturucu, uyutucu telkinleriyle askerimizi zayıflatmak amacı açık bir şekilde görülür. Yine, eski harflerle çoğaltılmış olan (Risale-i Nur Mizanlarından iman-ı Ahiret Burhanlarından birinci söz) de "Ey kardeş, benden birkaç nasihat istedin. Sen bir Asker olduğun için... birkaç hakikati nefsimle beraber dinle..." diye başlayıp yirmi beş sayfayı bir sürü anlamsız teşbihlerle, misallerle, dolduruyor, Dini ve ilmi deliller kullanmadan kendi hüküm ve beyanlarıyla doldurduğu yazıları sanki askerlerimizden bir istek vaki olmuş gibi düzüyor.

s. 211 de harflerin ebced'deki değerlerine dayanılarak bazı garip sonuçlara varılmaktadır. "Elif'lerin "be"lerin "te"lerin toplamından çıkan 1305 tarihi, müellifin Kur'anı hatmettiği tarihtir, aynı şekilde bulunan 1341 rakamı da risalelerin yazılmağa başladığı tarihtir. Risalede geçen bazı harfler sayısı ile Kur'an sûreleri arasında ayniyet bulunduğu vehmi "atîf ve manîdar" olarak tavsif edilmektedir. (s. 213) de de "Katiyen tesadüf olamaz, belki bir işaret-i tevfiik olarak bir tevefuk-u gaybîdir" hükmüne varılmakta. "Evet, bütün kuvvetimizle tasdik ederiz" şerhinin altında bizzat müellifin de adı bulunmaktadır. (s. 214) de müellif kitabı istinsah eden şakirdinin "Sırlara ihtiyar ile müdahale ettiği" ifadesini "Gaipden ihtar" aldığı da beyan ile tasdik etmektedir. (s. 368), hatime'de "...Bir kalem ile beşyüz nüsha yazan Hüsrev'i ve mübarek yardımcıları Mustafa Gül ve rüfekasını ve nurcu arkadaşlarını... umum risale-i nur şakirtlerini iki cihande mesud eyle" şeklindeki Said Nursi imzalı dua da ilâve edilerek askerlerimiz arasında da propogandasını yapmak istiyor.

Risalelerde zümrecilik, bölücülük bazan daha geniş çapta tutulur: "...Ey Türkler ve Kürtler ve Nurcular, geçmişinizi, geleceğinizi, topla-sam..." (Mektubat, Arap harfleriyle teksir edilmiş nüsha, Cilt 2 s. 367).

“Ey Türkler ve Kürtler, acaba şimdi bir miting yapsam, sizin bin sene evvelki ecdadınızı ve iki asır sonraki evlâdınızı şu gürültülü hane olan asr-ı hazır meclisine davet etsem...” gibi maksatlı, kapalı hitaplar, millî duyguyu sarsmak, bölücü fikirleri ayakta tutmak emeliyle (*Münazarat*) risalesinin 73,81,88 ve 90 ıncı sayfalarında yer alır. Ayrıca haşiyede şöyle deniyor, “*Milliyet bir vücuttur, ruh islâmiyettir, Akıl Osmaniyet sizde Türklük ve Kürklüktür*” (s. 90). Risalelerde yer yer münasebetli, münasebetsiz Kürçülük kelimesi ısrarla telkin edilmektedir. Bu husus, nurculuğun siyasi yönden bölücü yazıları gözden geçirilirken tekrar bahis konusu edilecektir.

Dindarlık maskesi altında müslümanlığa sığmayan, Kanunlarımızla bağdaşmayan ve ruhlarda, zihinlerde anarşi yaratmaya matuf bir sürü mahiyeti müphem sözler bu risalelerin başlıca özelliğidir. Bunlardan bir kaçına daha temas edelim:

Nur risalelerinde insanların bekâr kalmaları telkin edilmekte ve eğer, muhakkak evlenmek lâzımsa bir nurcu ile evlenmelidir. (*Hanımlar Rehberi* s. 53). Böyle bir husus ne islâm hukuku ile ne de sosyal bütünlüğümüzle zerre kadar bağdaşmaz. Çünkü Kur’anı Kerim ancak putperestlerle evlenmeyi reddeder. (Bakara Sûresi, 221). Aynı risalenin 5 ve 6 ıncı sayfasında “*Çok kadınla evlenmek de islâmî olduğu için caiz ve şarttır.*” Halbuki Kur’an hükmünü iyi tanıyanlar bilirler ki esas olan tek kadınla evliliklidir. Birden başka kadınla evlenmek ise maddî ve manevî şartların bütünlüğü için de tefsir olunur. Böylece Nursi’nin telkin ettiği çok evliliğin şart olması keyfiyeti yanlış ve yersizdir. Üstelik Nursi, Hazreti Peygamberin sünnetine tam olarak uyduğunu ilâve etmesine rağmen kendisi evlenmemiştir. (Sözler, s. 745).

Risaleler indî görüşleriyle koyu softalığın açık belgeleridir. Böylece yazılar kanunlarımızla bağdaşan dindarlığı değil, aksine İslâm kültür ve medeniyetinin dışında kalan mânasız bir tassubu temsil eder mahiyettedirler. (*Asay-ı Musa’dan akan nur çeşmesi*, s. 136) da “*28 sene gavurlara benzememek için inziva ihtiyar eden bir islâm fedayisi ve hakikati Kur’aniyyenin fedakâr hizmetkârına denilse ki sen kâfirlerin papazlarına benziyeceksin, onlar gibi başına şapka giyeceksin bütün islâm ulemasının icmalîne muhalefet edeceksin, yoksa ceza vereceğiz denilse elbette öyle herşeyi hakikati Kur’aniyye feda eden bir adam değil dünyavevî hapis veya işkence belki parça parça bıçakla kesilse cehenneme de atılsa katiyyen yüz ruhu da olsa bütün tarihçeyi hayatının şahadetiyle feda edecektir.*” Aynı şekilde, (*İki Mektebi Müsibetin şehadetnamesi veya Divan-e Harbi Örfi*) adını verdiği risalenin 5 ınci sayfasında Nursi övül-

mekte; şapka giymediği bir meziyetmiş gibi gösterilmektedir. (*Hanımlar Rehberi*, ss. 24-27) “Çarşaf ise, kadınlar için bir kale veya siper mahiyetindedir.”

Kur’anı Kerim’de, müslüman kadınlarının hürmetle tanınmaları için örtünmeleri ifade edilmekle beraber bu örtünme vasıtası Nursi’nin zihnindeki mutlâk kapanma değildir.

Risalelerin hemen hepsinde, 1353 sayılı Türk harfleri kanununa aykırı olarak arap harfleri kapak veya metin içinde yerli yersiz kullanılır. Bundan başka Milâdî yerine Hicrî takvim ile zamanın tarihleri verilir. Halbuki bu yazılar akademik mahiyette değil ancak alelâde yayın olduklarından her iki halde de kanunlarımıza uymak gerektir.

Mektubat mecmuasının 13 ve 14 üncü sahifelerinde de zümrecilik ve adetâ nurculuk milliyeti yapılmaktadır. Aynı şekilde “*Hizbu Envarı’l-Hakaikinnuriyye*” kitabının bir çek yerlerinde “*Âlemlerin Rabbi olan sana, Kur’an ve imanın nur risalelerinin nimetine hamdederiz*”. deniyor. Nur üstadına talebelerine sekînet, temkin, itminan, talep ve yakında risale-i nurun bütün müslümanlar arasında revaç bulunması ve üstadlarının risale-i nurun ve nur talebelerinin, mülhitlerin tecavüzünden korunmasına dua ediliyor.

Büyük mudafaa kitabında: “*Nur talebeleri başkalarına benzemez. Onlarla uğraşılmaz; onlar mağlûp olmaz*” deniyor, (s. 5). Keza “*Risale-i nur talebeleri başkalarına benzemezler, mağlûp olmazlar, risale-i nuru mağlûp edebilmek için kâinatı elinde tutan bir kuvvet lâzımdır.*” *Haksızlığa uğrayan nur kahramancıklarının hakikatli bir elmas kılıcı...*” (aynı risale, s. 20). Bütün bu gayretler bir hususiyet ve bir tarik yaratma yolunda olduklarının açık belgeleridir.

Risalelere verilen isimler bir taraftan nurcu zümresini genişletmek, diğer taraftan halkımızın dinî duygularını alabildiğine sömürüp risale satışını arttırmak amacıyla bulunmuş kelime ve terkiplerdir. Meselâ, (*Hanımlar Rehberi*), (*Gençlik Rehberi*), (*Askerlere*), (*Hastalar Risalesi*), (*Sikke-i Tasdiki Gaybî*), (*Asay-ı Musa*), (*Ondördüncü Lem’anın İkinci Makamı*) v. b... Diğer taraftan (*Kur’an Kıraatı*) adı verilip nurculuğu yayan risaleler de vardır meselâ:

Kıraatı Kur’an: (Mehmet Şeniz Eren tarafından tertip edilen “Tahmidiye” İstanbul Çentüt Matbaasında basılmıştır. Kitap tamamen arap harfleriyle yazılmış olup 23 sayfadır). Bu kitabın ilk sayfasında Said Nursi’nin isminden iki harf alınarak rumuz olarak kullanılan (sin) ve (ayn) harflerinden anlaşıldığı üzere, esas müellifi Said Nursi’dir. Kur’-

an-ı Kerim'den alınmış kelimelerle kendi indî görüşlerine göre dualar yazılı 23 sayfanın muhteviyatı dinin istismarcılığından başka bir şey ifade etmemektedir. Tahmidiye, 1951 yılında Mor İpek Matbaasında basılmış 22 sahifelik yayının bir diğer baskısıdır. Böylece Kur'anımızın ismi âlet edilmektedir.

Sözü edilen bu risalede, dua ve âyetlerin sevap berakatını nurcular için temenni, nur risalelerinin neşrini mükemmelen tedvir etme ve (Üstad-na) tabiriyle nurcuların üstadının ve nur talebelerinin, mülhitlerin tecavüzünden selim olmaları hususu zikredilip durur (s. 20-23).

Başına Kur'an Kıraatı deyip böyle acaip ve müslümanlığı nurculara inhisar ettirme temayülü son derece sakim ve mânasızdır. Müslümanlıkta dua umumî ve herkese şamil olarak yapılır. Bu tahmidiye kısmı, yine Çeltüt Matbaasında arapça olarak basılan "Hizbül-Envar" adı altında basılmış 313 sayfalık eserin 235-258 inci sahifelerinde de yer almıştır.

Yazılan mektuplar dahi, risaleler ve Nursi için birer reklâm vesilesidir. Bilhassa mistik ifadeler kullanılır, ve kerametler düzülüp, bunlar risalelerle beraber basılır.

Diğer risaleler gibi, dinî hisleri istismar ve bu yolla maddî ve manevî menfaat elde etmeği gündün Gençlik Rehberi'nin önsözdeki son satırlar, ancak akıl hastanelerinde mistik hezeyanlar gösteren hastaların ifadelerinden farklı değildir.

"Hüve Nüktesi" gerçi derindir, herkes birden kavramaz, fakat o nükte Tabiiyyun'un ve Ehl-i Küfrün temel taşını parça parça ettiği gibi muannid feylesofları hayretler içinde bırakıp çoklarını imana getirmiş. Hem o nükte anahtarıyla açılan âlem-i misaldeki seyahat-i mâneviye miftahı ile Âhiretin bir sineması "aynelyakin" görülmüş, fakat, çok ince olmasından neşredilmedi. Bu kabil anlamsız sözler, birçok terkip ve gramer hatalarıyla devam edip gider.

16 ncı sayfada, masum orta ve lise talebelerinin okul bahçesinde oyun oynamalarını, neşeli hallerini kendi nakis düşünce ve duyguları içinde tahlil edip, gençliğin dinçliğini ifade eden neş'elerini, onların ilerde birer acuze olacaklarını düşünüp yermekte ve ruhları miskinliğe sürükleyici telkinlerde bulunmaktadır.

"Ankara Üniversitesinde okunan bir konferanstır" başlıklı yazı yirmi üçsahife kadar olup Gençlik Rehberine eklenmiştir. Baştan sona kadar yüksekten atarak Said Nursi ve Nur risaleleri medh edilir. "Milletler içinde şöhret kazanmış bir şaheserin değerini anlatmaya kültürüm kifayetsizdir. Bu büyük şeref Risale-i Nur'un münevver, idrâkli ve takdirkâr okuyucularına mahsustur." (s. 201).

Risaleler Nursi'yi reklâm ettiği kadar, bizzat nur külliyyatını yaymada teşvik eder. Risalelerin çoğunda raslandığı üzere, bir takım rüyalar görülüp tabir edilmeleri, nur risalelerinde bir ayrı özelliiktir. Ayrıca ilim ve dinin nimetlerini de inhisarlarına almak isteyerek okuyanı cahilin cahili haline getirmekte hiç bir sorumluluk da taşımazlar. Böyle bir husus (*Lâhika Mektupları*)nın ilk sayfasından başlar. Aynı kitabın teksir edilip ciltlenmiş bir nüshasında, “*Neden senin Kur’andan yazdığın sözler de öyle bir kuvvet ve tesir var ki müfessirlerin ve âriflerin sözlerinde nâdir bulunuyor. Bazan bir satırda, bin sahife kadar kuvvet var...*” tarzında düşük cümlelerle kendi kendisinin methiyesi yapılmaktadır (s. 13).

Hiçbir ilme yer kalmadığını ifade eden satırlara bir bakalım: “*Cüz’i ve Küllî, ferdî ve içtimaî bütün ders ve ikazlarını Risale-i Nur’la tahsil edeceklerdir. Çünkü, Kur’anın bu asra bakan vechesini ve Resûl-ü Ekrem Aleyhisselâtü vesselâmın bu zamandaki vezaif-i diniye tavrını, küllî bir mâna ile şimdi Risale-i Nur da görmüş ve anlamış bulunuyoruz...*” (*Kur’an Şakirtlerinin Hizmet Rehberi, s. 5*).

Çeşitli mahallerde nurculuğu hücrelemek amacıyla belli bir vilâyetin (Nur Talebeleri) adına, tarzındaki anonim yazılardan başka, hüviyeti, adresi hatta soyadı verilmeyen kişilerin, hep aynı uslûpta övücü mektupları risalelerle birlikte basılıp yayımlanır. Meselâ: “*Medine-i Müevvere’de bulunan mühim bir âlim tarafından (Bediüzzaman Said Nursi) adlı kitaba önsöz olarak yazılan bu yazı, ehemmiyetine binaen buraya dercedildi*” denmektedir. (Nur Meyveleri s. 69 ve 82). Mühim zatın kim olduğu kayıt edilmediğine göre hayalî bir şahıs olarak kitaba satış reklâmı yapıldığı açıktır. Yine bütün risalelerde, Said-i Nursi, Nur risaleleri, Nurcular büyük puntalarla basılır, alabildiğine propogandaları yapılır. Meselâ: (*Ayet-ül Kübra, ss. 157,149-200*). Halbuki büyük dinlerin böyle bir reklama ihtiyacı yoktur. Ancak bir misyona bağlı olan mezhepler, tarikatlar açık veya gizli şekilde bir misyoner gibi çalışır. Nur risalelerinin satış reklâmı için çıkarılan levha, kartpostal, afiş ve fiş gibi çeşitli malzemededen başka, Said Nursi’yi acaip kıyafeti içinde gösteren fotoğraflar da dahil bütün risaleler nurculuğun mübalağalı reklamıyla doludur.

*
**

Nur risalelerinin bir çok telkinleri aşıkâr bir tazda Kur’anı Kerin’in ruhuna, Hazreti Peygamber’in sünnetine, yukarda belirtmeğe çalıştığımız zıt anlayışları yönünden aykırı olduğu gibi fitne tohumu yaratan aşağıdaki ibareleri dolayısıyla de aklı başında mümin kişiler için daima merdud bir fırka hezayanı olarak mütalâa edilmektedir. Çünkü Peygam-

berimiz irşatlarında, daima geniş yolu takibetmeyi, birleşmeyi ve bilhas- sa tefrika yaratmamayı, Kur'an-ı Kerim ahlâkına uyararak vasiyet etmiş- tir. Veda Haccı Hutbesini hatırlamamız kâfidir... Gelelim nur risalele- rine; (*Lem'alar* s. 49) da "*Ben hiç bir vakit hükümeti tanımadım*" cümle- si açık bir şekilde ululemre itaatsizliği kanısını meydana koymaktadır.

Nurculuğun siyasi bir teşekkül olmadığı hususu iddia edilmesine rağ- men, risalelerde yaratılmak istenilen zümrecilik belli bir siyasete dayan- makta, gizli ve açık bazı hedeflere yöneltilmektedir. Esasen bu risalele- rin yazarı, (*Hutbe-i Şamiyye*) adlı risalenin 38 ve 39. sayfalarında bir ara siyasetle uğraştığını saklamamakta ancak şahsiyetini eski Said, yeni Said diyerek ikiye bölmekte ve yeni Saidin asla siyasetle meşgul olma- dığında ısrar etmektedir. Bununla beraber bu iddianın doğruluk derece- sini, nur külliyatından alınacak parçalar gösterebilir.

Risaleler belli bir misyonun yayınları olduğundan bütün risaleler tüm olarak düşünülür. Zaten nurcular da risaleleri bir kül olarak kabul etmekte, bütün risaleleri, bir devri düzeltmek üzere inen semavi bir ki- tap olarak gösterip daha kolay bir metotla yani dini istismar yoluyla si- yasi emellerine ulaşmak istemektedirler. Şöyle ki: "*Konyalı bir mualli- min Risale-i Nur'un mahiyeti hakkında en yüksek makama, verdiği isti- danın bir kısmı*" başlıklı, Samsun'da 1959 yılında basılmış olan beyanna- mede zikredilen bazı sözler ve ileri sürülen iddialar son derece câlibi dikkattir. "*...Said-i Nursi Hazretleri öyle, zalim, korkunç cereyanlarla çarpışmış ve İnd-i İlâhice, öyle meş'um ve karanlıklı ve zulumatlı bir dev- rin veya devrenin tesfiyesine memur olarak gönderilmişki...*" (s. 2, bi- rinci sütun). Türkçe ifade bozuklukları düzeltilip kısaca ifade edilecek olursa bu, Said Nursi'nin uğursuz ve karanlık bir devre yön vermek için Allah tarafından görevlendirilmiş anlamına gelir. Böyle bir görüşün ikin- ci adımı, Allah'ın elçisi gibi görünen, gösterilen bu zatın yazdıklarının Kur'an ile mukayesesi olacaktır. Nitekim bu adım 3. üncü sayfanın ikin- ci sütunu sonunda atılmaktadır. "*Evet Kur'an ve Risale-i Nur: Bunlar- dan birincisi Arş-ı Azam'dan nüzul ile... kelimetullâhtır ve semavidir ve doğrudan doğruya, bir mucize-i kübradır. İkincisi ise, o mucize-i kübra- nın surlarının zalim beşer eliyle kırıldığı ve temel hakikatlarına ve ima- nının erkânlarına doğrudan doğruya hücum edildiği ve dindarlara en des- sas taarruzların yapıldığı ve dalâletin ortalığı istila ettiği bir zamanda, Kur'an'ın kendi kendini müdafaa için yine onun yani Kendinin Lemaat-ı İcaziyesinden Tereşşuh etmiş bir Nur'u Mücessemesidir? Demek Risale-i Nur da, doğrudan doğruya Kur'an'ın mahdır ve bu sebebe binaendir ki Se- mavidir? Arzî değildir. Bir mevhibe-i ilâhiyedir.*" Böylece nur risalele-

rinin semavî yani Allah'tan gelme, O'ndan inme gibi bir hususiyeti olduğu belirtildikten sonra bu hususa biraz aşağıda daha açık olarak (s. 4 sütun 1) "...ve onun tercümanlığına mazhar olan bahtiyar müellifi" sözleriyle de işaret olunmaktadır.

Said Nursi'ye göre de bütün nur risaleleri *BİR PROGRAMIN UYGULANISINDAN BİR SAFHADIR*: "...Bu hakikatten anlaşılıyor ki, sonra gelecek mübarek zat, Risale-i Nur'u bir program olarak neşir ve tatbik edecek ve o zatın ikinci vazifesi şeriati icra ve tatbik etmektir... O zatın üçüncü vazifesi hilâfeti İslâmiyeyi ittihad-ı İslâma bina ederek İsevi ruhanileriyle ittifak edip din-i islâma hizmet etmektir..." (Sikke-i Tasdiki Gaybî, yazma nüsha, s. 1-2).

Nurcuların ayrı bir eğitim ve öğretim sistemiyle yetiştikleri ilân edilir: "Eski medreselerde beş on seneye mukabil İnşallâh nur medreseleri beş on haftada aynı neticeyi temin edecek ve yirmi senedir ediyor..." (Sikk-i Tasdiki Gaybî Mukaddime, s. 2). Her tarafta Nur medreselerinin açılması ve bunların eski medreselerin 5-10 senede öğrettiklerini 5-10 haftada öğreneceği... tarzında gayrı ciddi sözlere rastlanır (Gençlik Rehberi, s. 22).

"Camiü-l-Ezher'in kız kardeşi olan Medresetüzzehra namıyla darülfünunu mütezammın pek âli bir medresenin Bitlis'de ve iki refikasıyla Bitlis'in iki cenahı olan Van ve Diyarbakır'da tesisini isteriz, Emin olunuz biz Kürtler başkalarına benzemiyoruz..." (Münazarat, s. 129), "...Bitlis'de bir medrese açılması Zülcenahayn Kürtlerinin ve Türklerin mütemedi olan Ektrat ülemasını veya istinat etmek için lisan-ı mahalliye âşina olanların müderris olarak intihap etmek ekradın istidatlıları ile istişare etmek..." (Mektubat, Arap harfleriyle teksir edilmiş nüsha, c. 2 s. 387). Yukarıdaki ifadeler, devlet içinde devlet yaratmaya matuf bir anlam taşımaktadır.

Said Nursi'yi ve Nurçuluğu övüp propoganda yapan, teksir makinesinden çıkma bir boşürde, "fert olarak değil cemaat halinde mesaide buldukları" Medreselerin çoktan kalktığı bilinmemelikten gelinerek "Medrese-i Nuriyye" adını verdikleri liselerimizde ve lise yurtlarında nasıl hücrelenmek gayretinde olduklarını ifşa eden (Mektup), risalelerin sakim tutumunu belirten bir ayrı vesikasıdır.

"...Türklük milliyetine bütün zıt bir şekilde firenklik mânasında türkcülük namıyla tahrifdarâne ve bidatkârane bir fetva ile Türkçe kamet et diye benim gibi başka milletten olanlara teklif etmek hangi usuldedir..." (Mektubat s. 398-399).

Risalelerde yer yer münasebetli münasebetsiz Kürtçülük kelimesi tekrarlanarak, indî görüşlerle kürtçülük fikirleri telkin edilmektedir. Zaten Said Nursi, bazı kere (Saodo Kürdi) diye imza atıp kendisinin kürtlüğünü ayrı âdet ve örfde olduğunu belirtir (*Nur Âleminin bir anah-tıyarı* s. 43).

Risalelerde Türkiyemiz nisbi bölgelere, parçalara ayrılarak gösterilir: (*Mektubat*) risalesinin bir çok yerlerinde ve (*Barla Hayatı*)nın üçüncü sayfasında büyük puntolarla yazılı “Vilâyat-ı Şarkiye” terkibi, coğrafi bir tabirden çok sosyal ve politik bir telmihtir. Türkiyemizin Doğulu ve Batılı vatandaşları arasında bölücü bir aşî aşılama çabaşı içinde, devlet otoritesine tehditler savurucu içi kof lâflar etmektedir. Meselâ: yine Mektubatta, “Ben Said Kürttür, milletinizden olmıyan birisiyle teşriki mesai etmek hamiyeti milliyeye münafidir”, devam eden satırlar ümmetçilik, Panislâmizim gibi iflas etmiş, millî şuuru zedeleyici fikirleri telkin edip durur. Aynı kitabın 398-399 uncu sayfalarında, fonksiyonu sadece Allah’a karşı duaya selâta davet olan ezanın türkçe okunuşunu mesele yapıp buna politik bir veche everir: “Benim gibi Şafiülmezhep adamlara, hangi usul ile Türkçe kâmet teklif ediyorsunuz. Benim gibi başka milletten olanlara teklif etmek hangi usuldedir?” diye (*Mektubat*, s. 398 ve devamında), “İstikbalde gelecek nefret ve tahkirden sakınmak için şu mahrem zeyl yazılmıştır” ifadesi ile başlanarak bir taraftan devlet kuvvetlerine ve müesselerine karşı koymak diğer taraftan da kürtçülük telkin edilmektedir. “Eğer milyonlar ile efradı bulunan ve binler seneden beri milliyetini ve lisanını unutmayan ve türklerin hakiki bir vatandaşı ve eskiden beri cihad arkadaşı olan kürtlerin milliyetini kaldırıp, onların dilini onlara unutturduktan sonra, belki bizim gibi ayrı unsurdan sayılanlara teklifiniz bir nevi usul-ü vahşiyane olur, yoksa sırf keyfidir. Eşhasın Keyfine Tebaiyet Edilmez ve etmeyiz” s. 399) sözleri bunu açıkça göstermektedir.

Said-i Nursi din’in kurtarıcısı yahut daha açık deyimi ile dünyayı dinî kanunlara uygun şekilde idare etmek üzere gûya bir fedaî rolünde kendisini takdim ettikten sonra, fikir ve görüşlerine muhalif olanlara hitaben tehditlerde bulunmaktadır. “Beni öldürdükten sonra yaşayamayacaksınız. Kahhar bir el ile Cennetiniz ve mahbubunuz olan dünyadan tardedilip ebedî zulumata çabuk atılacaksınız. Arkamdan pek çabuk sizin nemrudlaşmış reisleriniz gebertilecek, yanıma gönderilecek. Ben Huzur’u İlâhide yakalarını tutacağım... Yaşamınızı isterseniz bana ilişmeyiniz... ilişerseniz intikamım muzaaf bir surette sizden alınacağımı biliniz, titreyiniz... Mevtim hayatımdan ziyade dine hizmet edecek ve ölü-

müm başınızda bomba gibi patlayıp başınızı dağıtacak, cesaretiniz varsa ilişkiniz, yapacağınız varsa göreceğiniz de var..." s. 400).

"...Size ihtar ediyorum. Kur'ana dayanan Risale-i nur ile mübareze etmeyiniz. Bu memlekete yazık olur. Haşiye: 4 defa mübareze zamanında gelen dehşetli zelzeleler (Yazık Olur) hükmünü isbat eder?" denilmektedir. (Afyon Müdafası, Varak 38 'b, Arabi Mesnevi I. II. noktalar).

"Aziz Sıddık Kardeşlerim" diye başlayan teksir makinesinden çıkma broşürün 3 üncü safyasında, Nurcuları takip edenler komünitlik ve zındıklıkla itham edilmektedir. Nur'a ilişkinler anarşistlikle itham edilirken. (s. 6) müteakip sayfada ise, Nur Risalelerinin rejime muhalif oldukları yazılıdır s. 7).

Kur'anı Kerim'den, bir çok bakımdan ayrıldıkları halde, sırf ruhları telkin altında tutmak üzere: "Kur'an'a dayanan risale-i Nur ile mübareze etmeyiniz, o mağlup olmaz, bu memlekete yazık olur" gibi sözlerle manevî yönden tehditlerde bulunup kendi bölücü faaliyetinde hür kalmak ister. "...Hem hükümet ve Millet ve Vatan hem hayatı dünyevisine ve siyasine pek çok faydası bulunan bu Kur'an Lemeatlarına ve dellalı bulunan risale-i nur'a değil ilişmek, temamiyle terviç ve neşrine çalışmaları elzemdir ki geçen dehşetli günahlara kefarete ve gelecek müthiş belâlara ve anarşistliğe bir set olabilsin... (Sikke-i Tasdiki Gaybî, eski harf, teksir, s. 2).

Nurcu olmayanlara karşı itaazsızlık telkinleriyle, tahrikkâr sözler vardır. ((İşarat-ı Seb'a, s. 363) ve Nurculuk bir cephe olarak ifadelendirilmekte (s. 3781), münafıklar sözü ile de hükümet erkânı, kanun ve otoriteye uyararak hareket edenler kastedilmekte, bu yolda kırmızı kalemle sözlerine önem verilmeğe çalışılmaktadır.

Yukarıda belirtilen tehditler, uyarmalar ancak gizli bir zümrenin baş vurduğu usullerden sayılabilir. Esasen mahrem tebliğlere rastgelinmesi de bunu gösterir. (Yazma nusha) "İşarat-ı Seb'a, yirmidokuzuncu mektubun yedinci kısmı şimdilik has ve emin talebelere mahsustur" (sahife numarasız), cümlesi bunların aynı zamanda gizli bir misyon gibi hareket ettiklerini gösteriyor. Kullandıkları kırmızı mürekkeple yazılmış kelimeler yalnız reklâm edecekleri hususlar içindir (s. 299). Said Nursi bir veli gibi tanıtılır, yeni şakirtler için çeşitli vilâyetlerimizin isimleri verilerek dua edilir, saf insanlara psikolojik yönden tesir edilmek istenir s. 311). Devamlı şekilde neşrin artırılması telkin edilir (ss. 326-328).

Nurculuğun gizli ve anarşist bir teşkilât olduğunu belirten başka bir tebliğde de: Nur talebelerine "Çok ihtiyat ve dikkatle hareket edip bazı

dessas münafikları aralarına sokmamaları tenbih edilir” (Kur’an Şakirtlerinin hizmet rehberi, s. 78).

Türk inkilâplarına karşı olan tutumlarında kışkırtıcı beyanları da az değildir. Ezcümle “Mimsiz Medeniyet” yani alçaklık’la tavsif edilen günümüz hukukuna hücumlarda bulunmaktadır (Mektubat, s. 35). Pek çok yerde de şapka giymenin küfür olduğu fikrini aşılamağa çalışır: “Bir adam sabah kalkar alnında (hâza kâfirun) — bu kâfirdir yazılmış bulunur, yani Avrupa gibi başına şapka giyer ve onu cebren giydirebilir...” (Afyon Müdafaası, eski harf varak 23), (Tiryak-ı Me’yusiyyet, s. 61) ve (İşaratü-l-İcaaz tercümesi, s. 61) ayrıca, iki mektebi müsibetin şahadetnamesi adlı risalede, Nursi için “hiç bir defa Avrupa şapkası başına koymadı” deniliyor. Beyanlarını haklı çıkarmak için de hüccet olarak uydurma bir ibareyi hadistir deyip okuyorlar: “Âhir zamanda dehşetli bir şahıs sabah kalkar alnında kâzâ kâfirun yazılmış bulur” (31 inci mektubun 31 inci lem’asının ikinci meselesi). Bir kere böyle bir hadis delil olamaz. Şapka ile kurulması ise tamamiyle şahsî ve batıl bir tavidir. Çünkü müslümanlık şekille değil ruhla, düşünce ve hareketlerimizle ölçülür. Said Nursi şapka giymemekle beraber başına koyduğu çapıtları da hiç bir halde taklid eden çıkmamıştır. Bir gün, ashapdan bir zat Peygamberimize, Ya Resulullah, kimin müslümanlığı efdaldır? diye sordu. Cevap olarak: — Dilinden ve elinden müslümanların salim kaldığı kimse, buyurdular. Said Nursi’nin dili yüzündendir ki şimdiye kadar pek çok kişi yanlış yola sapıp sırasında mahkûm bile olmuşlardır. Bu gün onun düzme risaleleri yüzünden Türk Mahkemeleri meşgul edilmektedir.

Nursi bir insanın aklına ve doğruluğuna bakarak değil görünüşüne göre fetva verdiği cihetle, ömrü boyunca gizli niyetlerini acaip ve garip kılığıyla örtmeğe çalışmıştır. Kendi medresesine kardeş kıldığı Ezher Medresesinin Üleması ise, şapkanın küfür alâmeti olmadığına dair müteaddit defalar fetvalar vermişlerdir. Ancak küfürü iltizam etmenin küfür sayılacağını ve bir şeyde doksan dokuz küfre ihtimal olup, imana bir ihtimal olsa da yine imana hükmolunacağını kelâm kitapları kayıt ederler. Fakat Said Nursi, hiç ilme ihtiyaç kalmayıp sadece risaleleri okumak yeter diye tutturursa elbette bu ciddi ve sağlam cevaplardan haberi olmaz, üstelik kalkar otuz milyon insanı kâfir sayar. Nursi’nin kendi kanaâti ne olursa olsun veya bir akıl hastası olarak, başına ne koyarsa koysun, ancak bu fikirlere karşı dindar Türk milleti daima karşı duracaktır.

Nursi, milletimizin Atatürk'e sevgi ve bağlılığını da kıskanıp risaleler de güya kapalı tarzda bir takım telmihlerde bulunup, onu, bu kahraman milletin bir kumandanı, maddi, mânevi yurdun yükselmesi Türk halkının refahı ve her bakımdan hür ve ileri toplum olması yolunda hayatını adanmış bir halk çocuğu olarak görmez. Daha doğrusu görmek istemediğinden bir çok iftiralarla zihinleri bulandıрмаğa çalışır.

Atatürk'ün mânevi şahsiyetine tecavüz sayılan aşağıdaki satırlar için bilirkişi raporları aynı kanıyı aksettirirler: Atatürk saygısını, onun önderlik vasfını kırmaya, onun hizmetlerini hüçümsemiye çalışan şu sözlerle ibretle bakalım:

"Tek gözlü decclâ; ya iman et, yahut bütün dünyanın maskarası olacaksın" (*Barla Mektupları*, s. 53, satır 23).

"1880 son asırların (Tağutî dalâlet) için doğumu olup, onun temsil ettiği ruhu dalâlete Hz. Kur'an'ın ve O'ndan nebean eden Risale-i Nur'un meydan okumasını gösterir (Tıhımlar, eski harfle, teksir, s. 195). Maidet-ül Kur'an, s. 33) de yine cifirle bazı rakkamlar çıkarır: "1880 Tağut Dalâletinin doğumu... 1362 Zuhûru Müceddid" diye (s. 20) de kendi gelişine Kur'anda işaret olduğunu yazarak bizzat dalâlete kendi düşmüş olur. 1371 Vazife-i Hilâfetin Mebde-i, 1384 sonu" (s. 17) gibi, mükadde-satı kendi şahsi çıkarına âlet etme metoduyla risalelerini doldurur. Aynı tarzda (*Sikke-i Tasdiki Gaybî*, s. 90) da yine cifir yoluyla merkez-i Hilâfet gibi kapalı sözler yanında kendi dailiğinden bahseder. (31 inci mektubun 31 inci lem'ası) 308 inci ve devamı sayfalarında Atatürk'ü kasteden tefsirler yer alır: "Kur'anda (Leyatga) kelimesinin islâm deccaline lâfız ve mâna ile tevafuk ettiğini" (s. 321) uydurur. Ayrıca, *Risale-i Nur Sönmez*) adlı düzmenin 4,5,19,21,22,27,28, ve 35 inci sayfaları Atatürk ve onun rejimine karşı koyar niteliktedir. Fakat aynı risalenin 31 inci sayfasında kendisini Mehdi olarak görmekte de niyet ve fikri daha açık şekilde anlaşılır: "...Hazreti Mehdinin Cem'iyeti Nuraniyesi süfyan komitesinin tahribatçı rejim bidatkâranesini tamir ederek sünneti Seniyyeyi ihya edecek... (Mektubat, eski harf c. 2, s. 292).

Bu gibi maksatlı tabirlerle millî duyguyu sarsmak üzere kurnaz bir yolda tutturulur: Güya risaleler Komünizm ve dinsizlerle mücadele ediyormuş... Halbuki bu gülünç bir savunmadır. Zira, dinsizleri hedef tutarken hakiki müslümanlık yolundan çıkmakta ve çıkarmakta, saf kişilere, din namına kendine has iman ve ibadet esaslarını telkin etmektedir. Diğer taraftan, millî iradeyi zayıflatmak, birliği bölmek yolundaki gay-

retleriyle de koministlerin arzuladıkları zemini hazırlamak yolunda yine koministlerle aynı metotları işlemektedirler. İnkilâpları kötülüyerek halka tahrik edici fikirler aşılamağa çalışmaktadır.

Yazımızın başından beri anlaşılacağı üzere, risaleler daima Millî şuuru, Türkün müşterek karar ve benliğini bozmak, baltalamak emelindedir. Türk harfleri olarak Türkçenin özelliğine uygun şekilde kabul edilen harflere, memleket içinde dağılık ve keşmekeş içindeki kıyafete derli toplu medeni bir kılık vermek üzere uygulanan kanunlara, hatta topyekûn rejime aykırı ve milleti kışkırtıcı telkinleriyle, daima risaleler suç unsurları taşıyan yazılardır. (*Mesnevi-i Nuriyye*) adlı risalenin 80-83 üncü sayfalarında, "1339 senesi Meclisi Meb'usana hitaben yazılan hutbe" de dini bir hükmet istenmekte, Avrupa medeniyetine, akıl ve felsefesine çatılıp arkadan Kürdistan diye lâflar getirilmektedir. Bu risale alabildiğine nurculuk propogandası yaptığı kadar Cumhuriyet rejimine de çatmaktadır. (*Zühret-ün Nur*, s. 78) de ise, millî mücadele yıllarımızdaki Ankara Hükümeti hedef tutulmuştur. Nursi, Doğu illerimizin hamisi rolünü takınan ifadeler kullanarak iyice gülünç derlemeler kurar (*İki Mektebi Müsibetin şahadetnamesi veya Divan-ı Harbi Örfi*, ss. 22-41) Söşler) adlı risalenin 745 inci sayfasında ise Cumhuriyetin muayyen bir devri sapıklıkla itham ediliyor. Cumhuriyet devrinin belli bir partisi de alabildiğine partizanlık yapılarak övülüyor. Böylece nur risalelerinin politikaya karıştıkları bir vakiadır. Aşağıdaki açık ifadeler de bunu ispatlar.

"...Nur talebeleri istibdadı izale edeceği ve mübarek milletin dinî hürriyetine nail olacağı kanaatiyle Demokrat Partiye müzahir olmuş ve partimizin seçimlerde iktidara gelmesine de Anadolu vusatındaki bir kaç milyonluk çoğunluğu ile en büyük bir amil olmuştur." (*Risale-i Nur* hakkında Ankara Üniversitesi'nde verilen konferans, s. 65) —Böyle bir konferansın vaki olmadığını yukarda belirtmiştik. Sırf siyaset maksadıyla ve Üniversite gençliğine de kol uzatmak gayesiyle uydurulmuş bir başlıktır.

(*Kur'an Şakirtlerinin Hizmet Rehberi*, s. 94 ve 95) de Risalelerin siyaset yapmadığı ifadesine rağmen, aynı risalelerin alt yüzü alabildiğine kötü bir politika yolunda bulduklarına şahitlik eder. Çok kere toplanan bazı risaleler arasında (D.P) boşürleri, (D.P) gençlik teşkilâtı yazıları ve Menderesin resimleri çıkmaktadır. Bundan başka Cumhuriyet devri içinde yermedikleri devir (D.P) iktidarındır. Üstelik büyük Türk Askeri Fevzi Çakmağın'da manevî nüfuzundan faydalanarak, siyasi düşüncelerine bir hedef vermek üzere ,onun dini kişiliği, ispatı olmuyan lâflarla istimar edilmektedir. (*Barla Hayatı*, s. 5).

Devletin rejimine, kanunlarına karşı olduklarını gösteren ifadeler, bazı kere çok tabii ve dinî cümleler arasında zerkedilir. Bu itibarla, risalelere üstün-kötü bakıp dinidir, ildir, zararsızdır hükmü verilemez, bazan bir cümle dahi, bütün bir kitabın zararlı neşriyat yolunda toplatırılmasını âmirdir. Kaldı ki risaleler belli bir misyonun taktik kullanılarak düzdüğü bir *programdır*.

*
**

Sonuç olarak diyebiliriz ki din, insanı ve toplumu düzenli bir yaşayış içinde mutlu kılan nitelikler taşır. Buna karşı risalelerin durumuna genel olarak bakacak olursak; Bu yazılar hayatı kötü göstermekte, neşe ve hareketi azapla karşılar mahiyettedir. Ayrıca, ruhları, düşünceleri baskı altında tutan, tehdit edici ifadeleri de az değildir. Meselâ, (*Nurun ilk kapısı*) adlı risalede: “*Üniversiteye gitmeden evvel risaleleri okumayanların büyük felâketlere düçar olacağı kuvvetle muhtemeldir*” deniliyor (s. 198). Kitabullah’ı okumaktan hiç bahis yok. Halbuki o hak ile bâtili ayıran ve Furkan olarak bilinen Kur’an’ı okumak ise, fesada sürükleyici zümrecilikten kaçınmayı emreder, nefislerimizi kişilere ve o kişilerin yararı uğrunda esir etmememizi, kendi hür fiillerimizle hesap vereceğimizi tebliğ eder. Yine Kitabı Mübin sıfatını alan Kur’anı Kerime ve insanların aklı selimine karşı, “*bütün hakikatler nur risalelerinde öğrenilmelidir*” iddiasında ısrar edip bu yazıları okumayanları sapık sayma ksapıtmanın açık bir örneğidir. Bundan başka, semavî kitap olduğuna inandırabilmek için cifirciliğe hurufiliğe baş vurup dini metinlerden lehde sonuçlar çıkarmak din yönünden tel’in edilir çünkü, Müslüman inancına göre gaybî bilmek ancak Allah’a mahsus olup kimse bunu tasarruf edemez: Kur’an da “*Kul la yâlemu menfisse mavât-i Vel’ard el gaybe illâllah*” buyurulmuştur.

Tevil yoluyla Kur’anı Kerim’in tefsiri daima kötülüklere, ayrılıklara sebep olmuştur. Mezhepler tarihi bize bunu açıkça belli eder. Ve bütün tarikat şeyhi geçinen kimselerin bu akılsızca hareketleri, müslümanları birbirinden ayırma ve ulu dinimizi taassuba bürüme, aslî şeklinden, ruh ve mânasından uzaklaştırma yolunda bir gayret olarak vasıflandırılır.

Toplum düzeni bakımından ise, istismarcı ve bozguncu bir faaliyet olarak beliren bu risalelerdeki açık noktaları özetliyecek olursak:

1 — Dindar halkın merakını çekecek şekilde, Tılsımlar, Asay-ı Musa, Zülfikâr, Sikke-i Tasdiki Gaybî, Tiryak-ı Meyusiyyet gibi isimlerle piyasaya sürülen risaleler, halka keramet diye pek çok hurafeyi öğret-

mekle kalmaz aynı zamanda fertleri birbirine ve devlete karşı düşman edecek sinsi zehirini de akıtır.

2 — Yine Risaleler: Millî şuurumuzu ayakta tutan, bizleri beraberliğe götüren tarihimize, coğrafyamıza, kahramanlarımıza karşı bağlarımızı zayıflatıcı ifadeler kullanıp çözülmemizi sağlamak ister.

3 — Bu çözülmeye karşı nurcuların savundukları veya yerine koymak istedikleri (Mânevi zabıta)nın ne kadar mânevi olduğunu araştıralım: Risaleler etrafındaki birleşme siyasi, içtimai ve bilhassa ticari bir programa ve vasiyete dayanır. Şöyle ki; risalelerin satış gelirlerinin a) tekrar risale bastırmak, b) nurculuğun yayılması propogandası uğrunda hizmet edenlere pay edilmek üzere sarfedilmesi bu fikrimizi doğrular. Ve böylece (Nur kardeşliği)nin hiç de Allah yolunda, millet yolunda bir rabıta olmadığını ortaya koyar.

4 — Risaleler gizli basılır. pek çok risale teksirle çoğaltıldığı gibi, basın ve yayın kanununa aykırı olarak, matbu risalelerin bazılarında basıldığı yer ve tarih kayıtlı değildir.

5 — Bu gizli ve kapalı düzen risalelerdeki yazıların içinde de vardır: “Bu mahremdir, bunu herkes okumasın” “o kapıyı şimdilik açmıyorum” “Makam kaldırmıyor” gibi gölgeli sözler, bütün millete açık bir tarik olmadığını gösterir.

6 — Kur’an tefsiri perdesi altında, açık dilimizi bırakıp gramer ve terkip hataları ile dolu bozuk ifadeler kullanarak Türkçemize kasteder. Üstelik Kur’an harflerinin bu güne kadar geçirdiği tekâmülü bilmeyenleri tesir altında tutmak üzere, (eskimez harflerle yazayım) deyip risalelerin pek çoğunda arap harflerini yersiz kullanarak kanuna karşı gelir.

7 — Medeni kıyafetin dindarlıkla bir ilgisi varmış gibi gösterip şapka ve kisve kanununa muhalefeti temin etmek ister.

8 — Kız çocuklarını okutmayıp eve kapatmayı, erkek çocuklarını da tahsil için Avrupaya göndermemeyi telkin edip milletin eğitim ve öğretim hamlesine set çekmeyi arzular.

9 — Devletin rejimine muhalefet ettiğini yazmakla kalmaz, yerine hilâfeti bina etmeyi programına aldığını ilân eder. Ayrıca aleyhinde bulunduğu rejimin bir partisini açıkca propoganda ederek paradoksa düşerse de onun amacı bütünü, birliği parçalamak olduğuna göre dindarlık perdesi altında gizlenip düşmanlarımızın gösterdiği fikir samimiyetsizliğini ortaya döker.

10 — Müslüman Türk ordusunun başında ayyıldızımızı yükselten, Anadolumuzu eskisinden çok daha fazla müslüman topluluğu haline getirip bu topraklarda yaşayanların refahını, mutluluğunu kendine ülkü edinen bir millet büyüğü; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e en kötü sıfatlar uydurur. Şüphesizki onun millet içindeki şerefli yerini kıskananlar ancak bu milletin düşmanları olabilir.

Bu itibarla risaleler hakiki ve sağlam dini bilgiyi vermek şöyle dursun, tamamen millî iradeyi kırmaya matuf, anarşiye yöneltici bir mahiyet taşımaktadırlar. Bazı kimselerin bu külliyatı bütünü içinde mütalâa etmeden, gördükleri bir kaç mevize özelliğindeki cümlelere bakarak (İslâmî'dir, ilmidir, imansız gençlere iman veriyor) tarzında verdikleri hükümler nur risalelerini topyekûn ele almamanın sonucudur, denebilir.
